

POHJOISMAIDEN NEUVOSTO
SUOMEN VALTUUSKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS

2007

K 1/2008 vp

**POHJOISMAIDEN NEUVOSTO
SUOMEN VALTUUSKUNTA**

TOIMINTAKERTOMUS

2007

HELSINKI 2008

ISSN 1237-0584

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2008

POHJOISMAIDEN NEUVOSTO

Suomen valtuuskunta

Eduskunnalle

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta antaa oheisen kertomuksen neuvoston toiminnasta vuonna 2007. Kertomuksessa selostetaan 59. istuntoa, joka pidettiin Oslossa 30.10.–1.11.2007. Lisäksi esitetään katsaus neuvoston ja Suomen valtuuskunnan yleiseen toimintaan vuoden aikana.

Helsingissä 18. helmikuuta 2008

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puolesta

Claes Andersson
puheenjohtaja

Greta Lohiniiva
sihteeri

S I S Ä L L Y S

1	NEUVOSTON PAINOPISTE- ALUEET VUONNA 2007	7			
	Globalisaatio	7			
	Rajaesteet.....	7	4.2	Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta...	20
	Itsehallintoalueiden asema	7		Kulttuuriyhteistyön uudistus.....	20
	Kansainvälinen yhteistyö.....	8		Käsityöalat ja kulttuurin asema kouluissa	21
	Muut asiat.....	8		Ruotsalaisten oppikirjojen Suomi- kuva	21
2	SUOMEN VALTUUSKUNTA	9		Koulutus- ja tutkimusstrategia	21
2.1	Jäsenet 1.1.–3.4.2007.....	9		Luovat elinkeinot	22
	Suomalaisjäsenet valiokunnittain .	9		Grönlannin-matka	22
2.2	Jäsenet 4.4. alkaen	10	4.3	Hyvinvointivaliokunta.....	22
	Suomalaisjäsenet valiokunnittain .	11		Psykiatrinen hoito	22
2.3	Valtuuskunnan toiminta.....	11		Terveystieteiden tutkimuskeskuksen rekrytointi.....	22
	Rajaesteet.....	11		Lähisuhdeväkivalta.....	23
	Rajestefoorumi	12		Rajaesteet.....	23
	Itämeren tila	12	4.4	Kansalais- ja kuluttajavaliokunta..	23
	Barentsin alueen parlamentaarik- kokonferenssi.....	13		Lähisuhdeväkivalta.....	23
	Yhteistyöbudjetti 2008	13		Ihmiskauppa	24
	Neuvoston istunto Osllossa	13		Globaalin vastuun merkki	24
	Suomen puheenjohtajakausi ministerineuvostossa	14		Transrasvat	24
	Neuvoston presidentti ja vara- presidentti vuonna 2008.....	14	4.5	Matkat, vierailut ja seminaarit	24
3	NEUVOSTON 59. ISTUNTO			Ympäristö- ja luonnonvaravali- okunta.....	25
	OSLOSSA	15		Kansainväliset ilmastoaloitteet	25
3.1	Yleistä	15		Energia-asiat	25
3.2	Yleiskeskustelu	15		Itämeren ympäristöongelmat.....	25
	Puheenjohtajakauden ohjelma 2008	15	4.6	Petoeläinkannat.....	26
	Ilmasto ja ympäristö.....	15		Elinkeinovaliokunta	26
	Pohjoismaat ja Eurooppa.....	16		Elintarviketeollisuuden rajaesteet.	26
	Ulko- ja turvallisuuspolitiikka	17	4.7	Luovat elinkeinot	26
				Petoeläinkannat.....	26
4	PUHEENJOHTAJISTO JA VALIOKUNNAT	18		Tarkastuskomitea	27
4.1	Puheenjohtajisto.....	18		Selvitys ministerineuvoston toimistoista	27
	Rajaesteasiat	18		Yhteistyö neuvoston elinten kanssa	27
	Globalisaatioaloitteet	18	5	TIEDOTUS.....	28
	Kööpenhaminan ilmastohuippu- kokous.....	18		Puheenjohtajiston tiedotusryhmä.	28
	Itsehallintoalueiden asema	19		Mielipidetutkimus	28
	Budjettiprosessi.....	19		Lehtimiesapurahat.....	28

6	POHJOISMAIDEN NEUVOSTON	Vaalikomitea.....	34
	PALKINNOT	Valtuuskunnat.....	34
	Kirjallisuuspalkinto Ruotsiin.....	Puolueryhmät.....	34
	Musiikkipalkinto Ruotsiin.....	Sihteeristö.....	34
	Luonto- ja ympäristöpalkinto	Pääministerit.....	34
	Tanskaan	Yhteistyöministerit	34
	Elokuvapalkinto Tanskaan	Pohjoismainen yhteistyökomitea .	35
7	POHJOISMAIDEN NEUVOSTON	LIITE 1: ESITYKSET, SUOSITUKSET JA	
	ORGANISAATIO	SISÄISET PÄÄTÖKSET 2007	36
	Yleiskokous.....	LIITE 2: ISTUNNON OHJELMA.....	45
	Puheenjohtajisto.....	LIITE 3: ISTUNNON PÄIVÄJÄRJESTYS..	47
	Valiokunnat		
	Tarkastuskomitea		

Puolueiden nimilyhenteet

FS	Frisinnad Samverkan
kesk	Suomen Keskusta
kok	Kansallinen Kokoomus
lib	Liberalerna på Åland
r	Ruotsalainen Kansanpuolue
sd	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
kd	Suomen Kristillisdemokraatit
vas	Vasemmistoliitto
vihr	Vihreä Liitto
ÅC	Åländsk Center
ÅSD	Ålands socialdemokrater

1

NEUVOSTON PAINOPISTEALUEET VUONNA 2007

Globalisaatio

Globalisaatio nousi vuonna 2007 Pohjoismaiden neuvoston toiminnan ja pohjoismaisen yhteistyön päiväjärjestyksen kärkeen. Globalisaatio oli neuvoston aloitteesta jo vuoden 2006 istunnon keskeisenä teemana, ja pääministerien myötävaikutuksella siitä tuli myös ministerineuvoston toiminnan keskeinen aihe.

Puheenjohtajisto asetti neuvoston eri elinten välisen globalisaatioryhmän, joka kokoontui toimintavuonna kolme kertaa. Ryhmä koordinoi ja työsti eri valiokuntien tekemiä globalisaatioaloitteita ja järjesti vuoden 2007 maaliskuussa kaksipäiväisen globalisaatioseminaarin. Ryhmän työ poiki pohjoismaista globalisaatiotyötä koskevia ehdotuksia, jotka esiteltiin pääministerien kesäkokouksessa Punkaharjulla.

Pääministerit sopivat useista konkreettisista hankkeista, joilla pyritään vahvistamaan Pohjoismaiden asemaa globalisoituneessa maailmassa. Hankkeet liittyvät ilmastoon, ympäristöön ja energiaan, huippututkimukseen ja innovaatioihin, rajaesteisiin sekä Pohjoismaiden kansainväliseen profilointiin. Nämä priorisoinnit näkyvät jatkossakin pohjoismaisen yhteistyön budjetissa.

Puheenjohtajiston globalisaatioryhmän työ päättyi vuonna 2007, ja vastuu globalisaatiokysymyksiensä seurannasta ja valmistelusta siirrettiin neuvoston puheenjohtajistolle.

Neuvosto panostaa globalisaatiotyöhönsään Kööpenhaminassa vuonna 2009 järjestettävään YK:n ilmastohuippukokoukseen ja siihen liittyvään yhteispohjoismaiseen esiintymiseen. Neuvosto pyrkii painottamaan myös parlamentaarisen ulottuvuuden

näkyvyyttä huippukokouksen yhteydessä. Kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisjärjestöjen osallistuminen huippukokoukseen on niin ikään neuvoston tavoitteena.

Rajaesteet

Globalisaation ohella myös rajaestekysymykset ovat pysyneet neuvoston toiminnassa keskeisellä sijalla. Rajaestetyötä edistämään perustettiin vuoden 2007 istunnossa osittain neuvoston aloitteesta uusi yhteispohjoismainen rajaestefoorumi, joka aloittaa toimintansa vuoden 2008 alusta. Vapaa liikkuminen Pohjoismaasta toiseen sekä mahdollisuus asua ja toimia vapaasti toisessa Pohjoismaassa ovat kansalaisten kannalta tärkeitä kysymyksiä, jotka vaativat neuvoston jatkuvaa huomiota.

Itsehallintoalueiden asema

Itsehallintoalueiden asema ja rooli pohjoismaisessa yhteistyössä olivat vahvasti esillä vuoden aikana, ja maat kävivät vilkasta keskustelua itsehallintoalueiden mahdollisesta täysjäsenyydestä ja pohjoismaisen yhteistyön perusasiakirjan – eli Helsingin sopimuksen – muuttamisesta tältä osin. Tuloksena oli tällä erää yhteistyöministerien laatima ja neuvoston hyväksymä ns. Ahvenanmaan asiakirja, jolla vahvistettiin itsehallintoalueiden osallistumista pohjoismaiseen yhteistyöhön. Asiasta äänestettiin istunnossa, sillä Islannin ja Tanskan valtuuskunnat ilmoittivat kannattavansa Helsingin sopimuksen muuttamista kohti itsehallintoalueiden täysjäsenyyttä, mutta tämä esitys hävisi äänestyksessä.

Kansainvälinen yhteistyö

Aikaisempien vuosien tapaan Pohjoismaiden neuvosto osallistui aktiivisesti alueelliseen parlamentaariseen yhteistyöhön ennen kaikkea Itämeren alueella ja arktisella alueella. Neuvoston rooli etenkin Itämeren parlamentaarikkokonferenssin ja sen pysyvän komitean toiminnassa oli edelleen hyvin keskeinen. Pohjoisten alueiden osalta Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta järjesti kesäkuussa kolmannen Barentsin alueen parlamentaarikkokonferenssin. EU:n uudistettu pohjoisen ulottuvuuden politiikka muodosti alueellisen yhteistyön keskeisimmän viitekehysten, ja neuvoston pyrkimykset pohjoisen ulottuvuuden parlamentaarisen puolen vahvistamiseksi jatkuivat myös tänä toimintavuonna. Myös yhteistyö Baltian maiden parlamentaarisen yleiskokouksen kanssa jatkui aktiivisena.

Muut asiat

Toiminnan painopistealueista voidaan vielä mainita neuvoston osallistuminen pohjois-

maisen yhteistyön budjettiprosessiin sekä ns. kansallinen ankkurointi, eli edelleen jatkuneet pyrkimykset ankkuroida pohjoismainen yhteistyö entistä syvällisemmin kansallisten parlamenttien toimintaan mm. kehittämällä valiokuntatason yhteistyötä.

Edellä mainittujen painopistealueiden lisäksi Pohjoismaiden neuvoston valiokuntien työssä olivat vahvasti esillä Itämeren ympäristöongelmat, energia- ja ilmastokysymykset sekä rajaesteet. Ihmiskauppa ja lähisuhteiden väkivalta sekä maahanmuuttoasiat olivat toimintavuonna niin ikään keskeisiä aiheita mm. Baltian yleiskokouksen ja neuvoston valiokuntien välisessä yhteistyössä. Lisäksi voidaan mainita esim. psykiatrista hoitoa sekä terveydenhuoltohenkilöstön rekrytointia koskevat esitykset ja suositukset. Neuvostoa puhuttivat myös pohjoismainen kulttuuriyhteistyö ja sen uudet rakenteet.

Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2007 presidenttinä toimi Norjan suurkäräjien ja neuvoston keskiryhmän jäsen *Dagfinn Høybråten*. Ministerineuvoston puheenjohtajuus oli Suomella.

2

SUOMEN VALTUUSKUNTA

2.1 Jäsenet 1.1.–3.4.2007

Valitut jäsenet

Alatalo, Mikko, kesk
Alho, Arja, sd
Cronberg, Tarja, vihr
Eklöw, Raija-Liisa, lib
Erlandsson, Ragnar, ÅC
Hemming, Hanna-Leena, kok
Kuisma, Risto, sd
Löv, Pehr, r
Oinonen, Lauri, kesk
Ojala, Outi, vas, puheenjohtaja
Rajala, Lyly, kok
Ranta-Muotio, Aulis, kesk
Rauhala, Leena, kd
Rundgren, Simo, kesk
Saarikangas, Martin, kok, varapuheenjohtaja
Taipale, Ilkka, sd
Taiveaho, Satu, sd
Vahasalo, Raija, kok
Vilkuna, Pekka, kesk
Wallin, Harry, sd

Varajäsenet

Biaudet, Eva, r (10.1. asti)
Enestam, Jan-Erik, r (10.1. alkaen)
Eriksson, Anders, ÅF
Hellberg, Klaus, sd
Jansson, Dennis, FS
Jansson, Roger, r
Kasvi, Jyrki, vihr
Kiljunen, Anneli, sd
Kumpula-Natri, Miapetra, sd
Kurvinen, Esko, kok
Lintilä, Mika, kesk
Moilanen-Savolainen, Riikka, kesk
Paloniemi, Aila, kesk
Saarinen, Matti, sd
Salo, Petri, kok
Salovaara, Pertti kesk
Siimes, Suvi-Anne, vas
Särkiniemi, Seppo, kesk
Urpilainen, Jutta, sd
Vapaavuori, Jan, kok
Vistbacka, Raimo, ps

Suomalaisjäsenet valiokunnittain

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Alatalo, Mikko, kesk
Erlandsson, Ragnar, ÅC
Vahasalo, Raija, kok

Hyvinvointivaliokunta

Taipale, Ilkka, sd
Vilkuna, Pekka, kesk

Kansalais- ja kuluttajavalioikunta

Kuisma, Risto, sd
Löv, Pehr, r, puheenjohtaja
Rauhala, Leena, kd

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta

Eklöw, Raija-Liisa, lib
Hemming, Hanna-Leena, kok
Ranta-Muotio, Aulis, kesk
Taiveaho, Satu, sd

Elinkeinovaliokunta

Oinonen, Lauri, kesk
Ojala, Outi, vas
Rajala, Lyly, kok
Wallin, Harry, sd

Tarkastuskomitea

Ranta-Muotio, Aulis, kesk, varapuheenjohtaja

Vaalikomitea

Löv, Pehr, r
Saarikangas, Martin, kok, varapuheenjohtaja

Puheenjohtajisto

Alho, Arja, sd
Cronberg, Tarja, vihr
Rundgren, Simo, kesk
Saarikangas, Martin, kok

Valtuuskunnan työvaliokunta

Ojala, Outi, vas, puheenjohtaja
Saarikangas, Martin, kok, varapuheenjohtaja
Alho, Arja, sd
Cronberg, Tarja, vihr
Erlandsson, Ragnar, ÅC
Löv, Pehr, r
Rauhala, Leena, kd
Rundgren, Simo, kesk

2.2 Jäsenet 4.4. alkaen

Valitut jäsenet

Andersson, Claes, vas, puheenjohtaja
Autio, Risto, kesk
Eklöw, Raija-Liisa, lib
Erlandsson Ragnar, ÅC (31.10. asti)
Feldt-Ranta, Maarit, sd
Gestrin, Christina, r
Guzenina-Richardson, Maria, sd (3.5. asti)
Kallis, Bjarne, kd (3.5. alkaen)
Kantola, Ilkka, sd
Karhuvaara, Arja, kok
Karlström, Fredrik, ObS (5.11. alkaen)
Karvo, Ulla, kok
Kaunisto, Timo, kesk (3.5. asti)
Kiuru, Krista, sd (3.5. asti)
Mäkelä, Jukka, kok
Niinistö, Ville, vihr
Oinonen, Lauri, kesk
Peltonen, Tuula, sd (3.5. alkaen)
Rajala, Lyly, kok, varapuheenjohtaja
Seurujärvi, Janne, kesk
Sihto, Paula, kesk
Tabermann, Tommy, sd
Tuomioja, Erkki, sd (3.5. alkaen)
Virolainen, Anne-Mari, kok

Varajäsenet

Arhinmäki, Paavo, vas
Ehn, Johan, FS (5.11. alkaen)
Eriksson Anders, ÅF (31.10. asti)
Heinäluoma, Eero, sd (18.9. alkaen)
Jansson, Dennis, FS (31.10. asti)
Järvinen, Heli, vihr
Kallis, Bjarne, kd (3.5. asti)
Kaltiokumpu, Oiva, kesk
Kaunisto, Timo, kesk (3.5. alkaen)
Kerola, Inkeri, kesk (3.5. asti)
Kiuru, Krista, sd (3.5. alkaen)
Larikka, Jari, kok
Manninen, Hannes, kesk (3.5. alkaen)
Orpo, Petteri, kok (3.5. asti)
Paatero, Sirpa, sd (18.9. asti)
Pakkanen, Markku, kesk
Peltonen, Tuula, sd (3.5. asti)
Pihlajaniemi, Petri, kok
Rauhala, Leena, kd (3.5. alkaen)
Räsänen, Päivi, kd (3.5. asti)
Salo, Petri, kok
Thörnroos, Veronica, ÅC (5.11. alkaen)
Toivakka, Lenita, kok (3.5. alkaen)
Valpas, Unto, vas
Viitamies, Pauliina, sd
Virkkunen, Henna, kok
Vistbacka, Raimo, ps
Vuolanne, Antti, sd

Suomalaisjäsenet valiokunnittain

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Autio, Risto, kesk
Erlandsson, Ragnar, ÅC (31.10. asti)
Karlström, Fredrik, Obs (5.11. alkaen)
Tabermann, Tommy, sd

Hyvinvointivaliokunta

Karhuvaara, Arja, kok
Sihto, Paula, kesk

Kansalais- ja kuluttajavalioikunta

Feldt-Ranta, Maarit, sd (3.5. alkaen)
Kallis, Bjarne, kd, (3.5. alkaen)
Kantola, Ilkka, sd (3.5. asti)
Kaunisto, Timo, kesk (3.5. asti)
Mäkelä, Jukka, kok
Niinistö, Ville, vihr, puheenjohtaja

Ympäristö- ja luonnonvaravalioikunta

Eklöw, Raija-Liisa, lib
Gestrin, Christina, r
Kantola, Ilkka, sd (3.5. alkaen)
Kiuru, Krista, sd (3.5. asti)
Virolainen, Anne-Mari, kok

Elinkeinovaliokunta

Guzenina-Richardson, Maria, sd (3.5. asti)
Karvo, Ulla, kok, varapuheenjohtaja

Peltonen, Tuula, sd (3.5. alkaen)
Seurujärvi, Janne, kesk

Tarkastuskomitea

Gestrin, Christina, r, varapuheenjohtaja

Vaalikomitea

Kallis, Bjarne, kd (15.10. asti)
Niinistö, Ville, vihr (15.10. alkaen)
Rajala, Lyly, kok (18.9. asti)

Puheenjohtajisto

Andersson, Claes, vas
Feldt-Ranta, Maarit, sd (3.5. asti)
Oinonen, Lauri, kesk
Rajala, Lyly, kok
Tuomioja, Erkki, sd (3.5. alkaen)

Valtuuskunnan työvaliokunta

Andersson, Claes, vas, puheenjohtaja
Rajala, Lyly, kok, varapuheenjohtaja
Eklöw, Raija-Liisa (5.11. alkaen)
Erlandsson, Ragnar, ÅC (31.10. asti)
Feldt-Ranta, Maarit, sd
Gestrin, Christina, r
Kallis, Bjarne, kd
Niinistö, Ville, vihr
Seurujärvi, Janne, kesk

2.3 Valtuuskunnan toiminta

Valtuuskunnalla oli vuoden aikana kymmenen kokousta, joista yksi pidettiin Ahvenanmaalla ja yksi Oslossa neuvoston istunnon yhteydessä.

Rajaesteet

Valtuuskunta jatkoi tänäkin toimintavuonna rajaesteasioiden käsittelyä pohjoismaisen yhteistyöministerin, ulkoasiainministeriön pohjoismaisen yhteistyön sihteeristön ja Pohjola-Nordenin edustajien alustusten pohjalta.

Maalisvaaleihin saakka yhteistyöministerinä toiminut *Stefan Wallin* kertoi valtuuskunnalle, että elinkeinoalan rajaesteasioista on tullut yhä tärkeämpiä, joten ministerineuvosto oli asettanut ns. vauhdittajan niitä selvittämään. Wallin korosti myös Haloo Pohjola -neuvontapalvelun tärkeyttä rajaesteiden paljastamisessa ja poistamisessa. Lisäksi hän peräänkuulutti konkreettisten tulosten aikaansaamista opiskelijasektorilla.

Pohjola-Nordenin edustajat selostivat valtuuskunnalle pääsihteeri *Larserik Häggmanin* johdolla rajaestetyön etenemistä ja kertoivat esimerkkejä Haloo Pohjola -palveluun tulleista yhteydenotoista. Valtuuskunnan jäsenet korostivat keskusteluissa, että rajaestetyössä olisi priorisoitava sellaisia vaikeasti ratkaistavia asioita, jotka aiheuttavat eniten tyytymättömyyttä.

Rajestefoorumi

Suomi toimi ministerineuvoston vuoden 2007 puheenjohtajanaan, ja puheenjohtajakauden keskeisin tulos rajaestealalla oli erityisen rajestefoorumin perustaminen. Vuonna 2008 toimintansa aloittavan foorumin puheenjohtajaksi on valittu suurlähtettiläs *Ole Norrback*, joka antoi valtuuskunnalle selonteon foorumin tulevasta työstä.

Ministerineuvostossa on ponnisteltu rajaesteiden poistamiseksi, mutta ongelmia riittää yhä. Norrbackin mukaan Pohjoismaiden tulisi koordinoida uusia lakeja ja määräyksiä nykyistä paremmin, jotta esteitä ei syntyisi lisää. Tämän tehtävän voisi antaa esimerkiksi Pohjoismaiden neuvostolle. Koordinoinnin lisäksi maiden tekemiä päätöksiä tulisi seurata nykyistä tarkemmin.

Pohjoismaiden tulisi myös panostaa olemassa olevien esteiden järjestelmälliseen purkamiseen. Nyt tarvitaan näkyviä tuloksia nopeasti, ja esteiden pikainen poistaminen kohentaisi myös pohjoismaisen yhteistyön imagoa.

Valtuuskunnan keskustelussa ilmeni, että Pohjoismaiden erilaiset veropolitiikat muodostavat merkittävän ongelmavyöhydin. Esimerkiksi Suomen ja Ruotsin väliset erot eläkkeiden verotuksessa ja sosiaaliturvassa ovat vielä suuri rajaeste. Toinen tunnettu esimerkki on autovero, joka on aiheuttanut

erityisesti rajaseutujen asukkaille tuntevia vaikeuksia. Eroavaisuudet voidaan poistaa, jos vain tahtoa löytyy, mutta maat eivät tunnu olevan erityisen halukkaita koordinoimaan lainsäädäntöjään.

Itämeren tila

Valtuuskunta käsittelee kokouksissaan Itämeren ympäristöongelmia ja kuuli asiantuntijoina Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin (EBRD) johtajaa *Jaakko Henttosta* sekä Ulkopoliittisen instituutin ohjelmajohtajaa *Tapani Vaahtorantaa*.

Henttonen selosti pankin toimintaa Itämeren alueella, ja selonteko pohjusti eduskunnassa 24.10. käytyä teemakeskustelua ”Pohjoinen ulottuvuus ja Itämeri”. Vaahtoranta puolestaan esitteli Ulkopoliittisen instituutin Itämeri-ohjelmaa. Hänen mukaansa Itämeren ympäristön suurimmat haasteet eivät ole luonnontieteellisiä, vaan poliittinen ohjelma ja tahto puuttuvat erityisesti Venäjällä, jossa ei ole minkäänlaista ympäristöhallintoa. Myös Suomella tulisi olla selkeä sisällöllinen tahtotila päästöjen vähentämiseen ja Itämeren suojelemiseen. Suomen tulisi myös lisätä julkista painetta Venäjän suhteen. Avuksi tarvittaisiin jonkinlainen Itämeren ”*Al Gore*” ja media. Vaahtorannan mukaan nykyistä Itämeri-politiikkaa uhkaa tragedia.

Valtuuskunta piti varteenotettavana ajatusta tunnetun ja vaikutusvaltaisen henkilön vetoavusta. Toisaalta katsottiin, että on turha etsiä ”algoreja”, kun emme itsekään ole tehneet tarpeeksi ympäristön hyväksi. Valtuuskunta katsoi, että Suomi voisi ottaa neuvoston puheenjohtajakaudellaan vuonna 2008 nykyistä selkeämmän roolin Itämeren ympäristönsuojelussa. Myös pääministerien toivottiin ottavan selkeän johtavan roolin saastumisen torjumisessa.

Suurimpina ongelmina pidettiin Venäjän poliittisen tahdon puuttumista ja sitä, että Suomen, Pohjoismaiden neuvoston ja EU:n päätökset eivät velvoita Venäjää suojelemaan Itämerta. Ratkaisun avaimet löytyvät paljolti niistä maista, joihin emme pysty vaikuttamaan. Tavoitteina tulisi kuitenkin olla ”saastuttaja maksaa” -periaate ja poliittisen tahdon lisääminen.

Barentsin alueen parlamentaarikko-konferenssi

Valtuuskunta vastasi toimintavuonna järjestetyn Barentsin alueen 3. parlamentaarikkokonferenssin järjestelyistä. Konferenssi pidettiin Rovaniemen kaupungintalolla 11.–12.6., ja se oli tiivis tapahtuma, jossa käsiteltiin ympäristökysymyksiä, liikennettä sekä Barentsin alueen asukkaiden terveyteen liittyviä kysymyksiä. Konferenssin valmisteluihin osallistui parlamentaarikkoja ja sihteeriä Pohjoismaiden neuvostosta sekä Venäjältä.

Konferenssissa päädyttiin tukemaan Barentsin alueen yhteistyön yleistavoitteita hyvinvoinnin lisäämisestä sekä kestävä kehityksen takaamisesta yhteistyön kaikilla aloilla eli talous- sekä ympäristö- ja sosiaalialoilla. Barents-yhteistyön kehittämistä halutaan jatkaa hallitus- ja aluetasolla sekä alueen parlamentaarikkojen kesken. Lisäksi halutaan tukea alkuperäiskansojen nykyistä parempaa osallistumista yhteistyöhön. Niin ikään halutaan perustaa erityinen pohjoisen ulottuvuuden parlamentaarinen foorumi tutkimaan uuden pohjoisen ulottuvuuden politiikan kehittämistä ja helpottamaan sen parlamentaarista seuranta.

Yhteistyöbudjetti 2008

Valtuuskunta käsittelee useaan kertaan myös ministerineuvoston pääsihteerin budjettiehdotusta. Alustajina kuultiin kesäkuusta lähtien yhteistyöministerinä toiminutta *Jan Vapaavuorta*, ulkoasiainneuvos Harri Mäki-Reinikkaa ja Pohjoismaiden neuvoston uutta johtajaa *Jan-Erik Enestamia*.

Valtuuskunnalle kerrottiin, että ensi vuoden budjetti on suuruudeltaan vajaat 900 miljoonaa Tanskan kruunua. Siitä noin 60 miljoonaa kruunua on varattu neuvoston priorisoimiin globalisaatioaloitteisiin. Rahat saadaan ottamalla 35 miljoonaa kruunua ministerineuvoston likviditeetistä, 13 miljoonaa budjetin priorisointierästä ja 12 miljoonaa muihin kuin projekteihin tarkoitetuista varoista eli sektorimäärärahoista. Rahoitus koskee kuitenkin vain vuotta 2008, eikä globalisaatioaloitteiden tulevasta rahoit-

misesta ole päätetty mitään, mikä luokin suuria haasteita.

Keskustelussa pohdittiin neuvoston puheenjohtajiston asettamassa budjettiryhmässä käsiteltäviä asioita. Huolta aiheutti erityisesti juustohöylämenettelyn käyttäminen kulttuurirahaston määrärahoihin, mistä kuitenkin luovuttiin neuvoston painostuksesta. Lisäksi valtuuskunta kantoi huolta kulttuurisektorista, energiapolitiikasta, globalisaatiosta ja paluumuuttajien ongelmista.

Valtuuskunta korosti nuorten Nordjobb-kesätyöohjelman rahoituksen varmistamista. Hanke koetaan tärkeäksi koko Pohjoisessa ja erityisesti Suomessa. Sen menot ovat vain 0,3 % koko budjetista, eikä siitä saa tinkiä – varsinkaan, kun Nordjobb on laajenemassa Baltian maihin.

Budjettiryhmän mietinnön pohjalta hyväksyttiin neuvoston Oslos-istunnossa suositus nro 17, joka koskee mm. juuri Nordjobb-määrärahoja. Suosituksen koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Neuvoston istunto Oslossa

Pohjoismaiden neuvoston 59. istunto pidettiin Norjan suurkäräjillä Oslossa 30.10.–1.11. Valtuuskunta käsittelee kokouksissaan istunnon ohjelmaa ja päiväjärjestystä sekä istunnon käsittelyyn tulevia ministerineuvoston ehdotuksia. Istunnossa näkyivät selkeästi Suomen puheenjohtajuusvuoden teemat.

Valtuuskunta arvioi istunnon antia vuoden viimeisessä kokouksessaan ja piti Pohjoismaiden pääministerien läsnäoloa tärkeänä. Ilmastonmuutoksiin keskittyneen pohjoismaisen huippukokouksen järjestämistä pidettiin niin ikään onnistuneena ja hyvänä ideana. Valtuuskunta katsoi, että tällainen korkean tason keskustelu on omiaan tuomaan pohjoismaiselle yhteistyölle tarvittavaa lisäarvoa.

Valtuuskunta keskusteli istunnon kyselytunnista ja totesi suomalaisten olleen kyselytunnilla kiitettävän aktiivisia. Myös suomalaisia ministereitä oli paikalla useita. Kyselytuntia pidettiin kuitenkin jokseenkin epäonnistuneena: Toisaalta kyselytunnilla oli puita aivan liikaa eri maiden sisäpoliittisia ongelmia. Toisaalta kysymysten esit-

täjät kokivat, ettei ministereiltä ollut saanut kunnollisia vastauksia. Tähän vaikutti tosin myös kysymysten kirjavuus ja laaja-alaisuus, ja valtuuskunnassa pohdittiinkin, tulisiko ministerineuvostolle antaa puolisen vuorokautta aikaa valmistella vastauksiaan. Valtuuskunta päätti esittää neuvoston puheenjohtajistolle, että se pohtisi kyselytuntien rakennetta ja harkitsisi osittain paluuta kirjalliseen kysymyskäytäntöön.

Ahvenanmaan valtuuskunnan puheenjohtaja *Ragnar Erlandsson* (ÅC) toivoi, että istuntojen ajankohdasta päätettäessä huomioitaisiin vastaisuudessa Ahvenanmaan maakuntapäivien vaalien ja avajaisten ajankohdat. Tämän vuoden istunto pidettiin Ahvenanmaan kannalta hyvin epäedulliseen aikaan, sillä vaalien jälkeiset uudet maakuntapäivät avattiin 1. marraskuuta.

Nuorten Pohjoismaiden neuvoston edustajat raportoivat valtuuskunnalle ennen neuvoston istuntoa järjestetyn nuorisostunnon päätöslauselmista. Pohjoismaiden nuorisopoliitikot halusivat läsnäolo-oikeuden lisäksi myös puheoikeuden valiokuntien kokouksissa, jolloin he voisivat nuorisopoliitikan asiantuntijoina esittää omia näkemyksiään. Lisäksi nuoret toivovat, että neuvosto tukisi taloudellisesti heidän pyrkimyksiään järjestää tulkkaus Nuorten Pohjoismaiden neuvoston istunnossa ja sen työryhmien kokouksissa.

Suomen puheenjohtajakausi ministerineuvostossa

Yhteistyöministerit Stefan Wallin ja Jan Vapaavuori sekä ulkoasiainneuvos Harri Mäki-

Reinikka raportoivat valtuuskunnan kokouksissa Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen-puheenjohtajakaudesta sekä sen ohjelmasta ja kokouksista.

Puheenjohtajakaudella järjestettiin eri Pohjoismaissa parisataa seminaaria, konferenssia ja muuta tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä noin 15 000 henkeä. Suomessa järjestettiin myös noin kaksikymmentä paikkakuntaa käsittänyt kiertue, jonka tavoitteena oli esitellä pohjoismaista yhteistyötä kansalaisille. Yhteistyö oli vuoden aikana näkyvästi esillä myös lehdistössä.

Pohjoismainen yhteistyö otti puheenjohtajakaudella tärkeän askeleen eteenpäin, kun maiden pääministerit käynnistivät pohjoismaisen globalisaatioprosessin kesäkokouksessaan Punkaharjulla. Prosessin tavoitteena on vahvistaa Pohjolan kansainvälistä asemaa keskittymällä esimerkiksi ympäristöön, energiaan ja innovaatioihin.

Neuvoston presidentti ja varapresidentti vuonna 2008

Suomi on vuonna 2008 neuvoston puheenjohtajamaa, joten myös neuvoston presidentti ja varapresidentti ovat suomalaisia. Valtuuskunta päätti työvaliokunnan esityksen mukaisesti ehdottaa presidentiksi edustaja *Erkki Tuomiojaa* (sd) ja varapresidentiksi edustaja *Christina Gestriniä* (r).

3

NEUVOSTON 59. ISTUNTO OSLOSSA

3.1 Yleistä

Pohjoismaisen yhteistyövuo­den huipentuma, Pohjoismaiden neuvoston 59. istun­to, pidettiin Norjan suurkäräjillä Oslossa 30.10.–1.11.2007. Istuntoon tuli satoja pohjoismaisia parlamentaarikkoja ja lukuisia hallitusten edustajia kaikista Pohjoismaista ja kaikilta itsehallintoalueilta. Lisäksi istun­toon tuli runsaasti vieraita Baltian maista, Venäjältä ja muualta maailmasta.

Vuoden 2007 istunnossa pohdittiin, mitä Pohjoismaat aikovat tehdä ilmastoasialle, josta on kirjaimellisesti tullut kuuma kysymys. Pohjoismaiden vastauksista ilmasto­haasteisiin keskusteltiin istunnon avannees­sa huippukokouksessa, johon osallistuivat viiden Pohjoismaan pääministerit sekä itse­hallintoalueiden johtajat. Lisäksi mukana oli oppositiojohtajia kaikkialta Pohjolasta.

Istunnon muista keskustelunaiheista voi­daan mainita globalisaatio sekä koulutus- ja tutkimuspanostukset. Lisäksi keskusteltiin itsehallintoalueiden asemasta virallisessa pohjoismaisessa yhteistyössä sekä hyvin­voinnista ja rajaesteistä. Istunnossa hyväk­syttiin 10 suositusta Pohjoismaiden ministe­rineuvostolle ja Pohjoismaiden hallituksille. Suositusten ja puheenjohtajiston aiemmin hyväksymien esitysten koko teksti on lu­ettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1, ja niitä esitellään myös eri valiokuntien yh­teydessä.

Pohjoismaiden pääministereillä oli istun­non yhteydessä keskinäinen kokous, minkä lisäksi he tapasivat balttikollegansa. Istun­topäivien aikana tapasivat niin ikään Pohjoismaiden ulko-, puolustus-, ympäristö-, valtiovarain- ja kulttuuriministerit.

Istunnon oheistapahtumat keskittyivät il­masto-, ympäristö- ja energia-asioihin, kau­punkiympäristöön sekä ihmisten yhdenver-

taisuuteen. Istunnon ohjelmasta ja päiväjär­jestyksestä saa lisätietoa liitteistä 2–3.

Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2008 puheenjohtajamaa on Suomi, joten neuvos­ton 60. istunto järjestetään eduskunnassa 27.–29.10.2008.

3.2 Yleiskeskustelu

Puheenjohtajakauden ohjelma 2008

Pääministeri *Fredrik Reinfeldt* esitteli Pohjoismaiden ministerineuvoston Ruotsin-puheenjohtajakauden ohjelman vuodeksi 2008. Ohjelman otsikkona on ”Yhteisvoimin”, ja se perustuu neljään avainsanaan: kilpailu­kyky, ilmasto, luovuus ja koordinointi. Il­mastoasioista Reinfeldt kiinnitti huomiota YK:n ilmastohuippukokoukseen, joka pide­etään Kööpenhaminassa joulukuussa 2009, ja hän painotti pohjoismaisen vuorovaikutuk­sen tärkeyttä vahvan kansainvälisen ilmas­tosopimuksen aikaansaamiseksi.

Yhteistyöministeri *Jan Vapaavuori* pu­hui pääministeri *Matti Vanhasen* puolesta ja antoi Ruotsin puheenjohtajuusohjelmalle täyden tukensa. Samalla hän painotti, että on tärkeää huolehtia Suomen puheenjohta­jakauden toimintojen jatkuvuudesta. Vapaa­vuori mainitsi tässä yhteydessä mm. työn, joka liittyy globalisaatioon, rajaesteisiin sekä itsehallintoalueiden asemaan pohjoismai­nessa yhteistyössä.

Ilmasto ja ympäristö

Pääministeri Matti Vanhanen totesi, että ilmastonmuutokset kuuluvat ehdottomas­ti maapallon suurimpiin haasteisiin. YK:n alainen Kioton ilmastososopimus luo puitteet

tulevalle ilmastotyölle, ja koko kansainvälinen yhteisö on sitoutettava tuleviin monenvälisiin neuvotteluihin. EU on omasta puolestaan määritellyt kunnianhimoiset tavoitteet, ja myös Norjalla ja Islannilla on tiukat tavoitteet. Pohjoismaiden on kuljettava tulevan prosessin etulinjassa.

Pohjoismaat ovat onnistuneet vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, minkä lisäksi maiden on korostettava ja markkinointava nykyistä tehokkaammin osaamistaan, joka liittyy energiatehokkuuteen, uusiutuvaan energiaan sekä ympäristönsuojeluun. Pohjoismaiden näkyvää asemaa vahvistaa se, että Tanskalla ja Ruotsilla on kahden seuraavan vuoden aikana keskeinen rooli kansainvälisessä ympäristöyhteistyössä. Kööpenhamina nimittäin isännöi YK:n suurta ilmastohuippukokousta joulukuussa 2009, jolloin Ruotsi on EU:n puheenjohtajamaa.

Myös ympäristöministeri *Kimmo Tiilikainen* tähdensi YK-huippukokouksen merkitystä ja piti ensiarvoisen tärkeänä sitä, että Pohjoismaat auttavat vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja antavat oman panoksensa ilmastoneuvotteluihin, jotta uudesta kunnianhimoisesta ilmastositomuksesta päästäisiin yksimielisyyteen. Ministerineuvosto on jo palkannut pohjoismaisen konsultin, joka auttaa tunnistamaan yhteispohjoismaisten ponnistelujen keskeisiä kohtia. Konsultti tekee läheistä yhteistyötä kansallisten viranomaisten kanssa, jotta työllä olisi kansallinen tuki. Tarkoituksena on järjestää erilaisia asiantuntijatapaamisia. Pohjoismaat suunnittelevat myös järjestävänsä ilmastohuippukokouksen yhteydessä yhteisen energianäyttelyn, jossa esitellään uusia energiatekniikoita ja -järjestelmiä.

Edustaja *Oiva Kaltio* (kesk) kysyi Tiilikaiselta, miten EU ja Pohjoismaat aikovat vaikuttaa kansainvälisesti mm. Kiinaan ja Intiaan. Tiilikainen vastasi, että EU pyrkii osallistamaan prosessiin myös kehittyviä maita ja että Pohjoismailla voi olla tässä työssä tärkeä rooli.

Edustaja *Christina Gestrin* (r) painotti, että Pohjoismailla, Pohjoismaiden neuvostolla ja Pohjoismaiden ministerineuvostolla on suuri vastuu työssä, jossa pyritään konkretisoimaan ilmastomuutosten seurauksia arktisilla alueilla. Pohjoismaiden tulee niin ikään panostaa kansainväliseen menesty-

miseen uusiutuvan energian ja ympäristötekniikan markkinoilla. Gestrin oli hyvillään siitä, että yleiskokous oli hyväksynyt puheenjohtajiston ehdotuksen, joka koski HELCOMin Itämeri-toimintasuunnitelman sekä Itämeren rehevöitymisen ehkäisyyn liittyvien Itämeren parlamentaarikkokonferenssin (BSPC) suositusten hyväksymistä. Gestrin tähdensi, että Pohjoismaiden neuvoston ja kansallisten parlamenttien tulisi tutustua BSPC:n kannanottoihin ja ottaa ne käsittelyyn.

Edustaja *Ville Niinistö* (vihr) totesi, että pelkkään energiapolitiikkaan keskittyminen ei riitä ilmastomuutoksista keskusteltaessa, vaan yhteiskuntia ja yhteiskuntarakenteita on muovattava entistä kestävämpään suuntaan. Tämän tavoitteen edistäminen edellyttää myös veropolitiikan muuttamista.

Edustaja *Lyly Rajala* (kok) varoitti maailman kivihiilenkulutuksen kasvusta ja peräsi turpeen käytön lisäämistä Pohjoismaissa.

Edustaja *Ulla Karvo* (kok) painotti pohjoisen ulottuvuuden merkitystä Luoteis-Venäjän ympäristö-, terveys- ja logistiikkatyössä.

Edustaja *Tuula Peltonen* (sd) puolestaan korosti puhtaan ympäristön tärkeyttä ja kotieläintuotannon eettisyyden varmistamista sekä vähentämistoimenpiteitä, jotka kohdistuvat laatua heikentäviin torjunta-aineisiin ja raskasmetallien kerääntymiseen maaperään. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää EU:n maataloustukijärjestelmän uudistamista.

Edustaja *Lauri Oinonen* (kesk) vetosi puhtaan ympäristön ja puhtaan ruoan puolesta. Yhteistyöministeri Jan Vapaavuori muistutti Pietarissa alkusyksystä pidetyistä pohjoismaisista ruokaviikoista ja korosti pohjoismaisen ruoan olevan laadukasta, terveellistä ja puhdasta sekä oikein nautittuna myös ihmisten hyvinvointia edistävää. Tämä ”brändi” helpottaa myös konseptin vientiä muihin maihin.

Pohjoismaat ja Eurooppa

Vierailevana puhujana olleen europarlamentaarikko *Jens Peter Bonden* mielestä Suomi, Ruotsi ja Tanska häviävät, kun ne eivät koordinoi yhteistyötään EU:ssa. Samal-

la hän muistutti Saksan ja Ranskan läheisestä yhteistyöstä. Norja tekee uutta ja aktiivista Eurooppa-politiikkaa, ja pohjoismaisen EU-aktiivisuuden parantamiseen onkin kaikki edellytykset. Bonde kaipasi Brysseliin yhteistä ”pohjoismaista taloa”, joka vastaisi Berliinin pohjoismaista suurlähetystökompleksia. Bonden alustusta seuranneessa keskustelussa oltiin yksimielisiä siitä, että Euroopan parlamentissa ja Pohjoismaiden neuvostossa mukana olevien Pohjoismaiden parlamentaarikkojen välisiä yhteyksiä tulee tiivistää.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Ulkoministerien selonteon esitteli ministeri *Ilkka Kanerva*. Kanerva totesi, että Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen-puheenjohtajakautta olivat hallinneet globalisaatiokehityksen luomat mahdollisuudet. Pohjoismaiden ulkoministerit ovat pyrkineet löytämään yhteispohjoismaisia ratkaisuja yleisiin ongelmiin, kuten ilmastonmuutokseen, ympäristön kannalta kestävään kehitykseen sekä globaaliin terveydenhoitoon. YK:lla on tässä yhteydessä keskeinen asema, ja ministerit tukevatkin aktiivisesti YK:n uudistustyötä.

Kanerva totesi, että Pohjoismaiden puolustusvoimat ovat tehneet 1960-luvulta lähtien YK:n rauhanturvatoimintaan liittyvää aktiivista yhteistyötä. Toiminnan keskeisiä osatekijöitä ovat oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien sekä laadullisesti ja määrällisesti korkeatasoisen, kestäväen kehitysyhteistyön vaaliminen. Ne mielletäänkin jo tässä vaiheessa Pohjoismaiden tavaramerkeiksi.

Suomi, Ruotsi ja Norja ovat aloittaneet kolmikantakeskustelut Euroopan pohjoisten alueiden (High North) turvallisuuspoliittisten haasteiden tarkastelemiseksi. Ulkoministerit pitävät hyvin tärkeänä sitä, että asianomaiset maat pysyvät ajan tasalla yhteistyöstä ja että Tanska sekä Islanti osallistetaan prosessiin.

Itämeren alueen yhteistyöstä Kanerva totesi, että alueen eri elinten välistä työnjakoa ja työtehtävien priorisointia tulee selkeyttää. Koko Pohjois-Eurooppaa koskeva ja pohjoisen ulottuvuuden kanssa linjassa oleva koordinoitu konsepti olisi omiaan vahvistamaan alueen poliittista ja taloudellista asemaa Euroopassa. EU:n ja Venäjän välistä yhteistyötä voitaisiin samalla kehittää molempien osapuolten kannalta hyödyllisellä tavalla.

4

PUHEENJOHTAJISTO JA VALIOKUNNAT

4.1 Puheenjohtajisto

Puheenjohtajisto kokoontui toimintavuoden aikana kuusi kertaa. Asialistalla olivat ennen kaikkea rajaesteasiat, pohjoismaisen yhteistyön budjetti, pohjoismaiset globalisaatioaloitteet sekä neuvoston kansainvälinen yhteistyö.

Puheenjohtajiston hyväksymien esitysten ja sen omien ehdotusten pohjalta hyväksytyjen suositusten koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Rajaesteasiat

Puheenjohtajisto jatkoi Pohjoismaiden rajaesteongelmien käsittelyä ja pohti erityisen rajaesteasiamiehen nimittämistä. Asiamiehen nimittäminen koettiin kuitenkin ongelmalliseksi monestakin syystä – lähinnä siksi, että se uhkasi byrokratisoida koko rajaesteyhteistyön. Tärkeämpänä kuin instituutioiden luomista pidettiin konkreettisten rajaestetavoitteiden asettamista ja niiden toteuttamista.

Lopulta päädyttiin ehdottamaan pohjoismaisen rajaesteasioiden koordinaattorin toimen perustamista. Puheenjohtajisto hyväksyi asiasta ministerineuvostolle kohdistetun esityksen nro 3. Koordinaattorin tulisi kiinnittää huomiota Pohjoismaiden lainsäädännön ja viranomaistoiminnan puutteisiin, toimia yhteyshenkilönä suhteessa kansalisiin viranomaisiin, tehdä ehdotuksia rajaesteiden ehkäisemisestä ja vapaata liikkuvuutta edistävästä uusista pohjoismaisista sopimuksista sekä auttaa kansalaisia ja raportoida toiminnasta vuosittain. Neuvoston istunnossa hyväksyttiin osittain tähän esitykseen perustuva ministerineuvoston eh-

dotus rajaestefoorumin perustamisesta. Rajaestefoorumin koordinaattoriksi ja vetäjäksi on nimetty ministeri *Ole Norrback*.

Globalisaatioaloitteet

Globalisaatio tuli toden teolla pohjoismaiseen päiväjärjestykseen Pohjoismaiden neuvoston aloitteesta. Aihetta käsiteltiin neuvoston vuoden 2006 istunnossa pidetyssä pääministeritason huippukokouksessa, ja vuonna 2007 työ poiki konkreettisia tuloksia. Pääministerit sopivat kesäkuun kokouksessaan Punkaharjulla yhteispohjoismaisista aloitteista, joilla pyritään vastaamaan globalisaation luomiin haasteisiin.

Globalisaatioaloitteiden valmisteluun osallistuivat kaikki ministerineuvostot, ja neuvoston puolella työtä koordinoi puheenjohtajiston asettama globalisaatioryhmä. Ryhmässä oli edustajia kaikista valiokunnista, maista ja puoluerhymistä. Puheenjohtajisto on asettanut myös erityisen raportoijan seuraamaan ministerineuvoston toimintaa globalisaatioasioissa. Tehtävään on nimetty neuvoston vuoden 2008 presidentti *Erkki Tuomioja* (sd).

Kööpenhaminan ilmastohuippukokous

Puheenjohtajisto käsitteli neuvoston sosiaalidemokraattisen sekä vasemmistososialistisen vihreän ryhmän tekemän jäsenehdotuksen Kööpenhaminan vuoden 2009 ilmastohuippukokoukseen liittyvistä pohjoismaisista aloitteista. Ehdotusta pidettiin niin tärkeänä, että puheenjohtajisto työsti sen pohjalta oman ehdotuksensa A 1421, jonka laatimiseen osallistuivat myös neuvoston muut puoluerhymät ja kaikki valiokunnat.

Ehdotuksen pohjalta hyväksyttiin Oslon istunnossa suositus nro 10, jossa ministerineuvostoa suositetaan mm. järjestämään ilmastotavoitteiden saavuttamisesta laaja kansalaiskeskustelu. Lisäksi kehoitetaan toteuttamaan pohjoismaiseen energiategniikkaan keskittyvä näyttely YK:n ilmastokokouksen yhteydessä, keskustelemaan pohjoismaisten energia-asiantuntijoiden kanssa maiden tulevista energiavoitteilista sekä käynnistämään hankkeita hiilidioksidipäästöjä vähentävien energiatuotteiden kehittämiseksi.

Huippukokouksen yhteydessä toteutettavia ministerineuvoston hankkeita täydentää Pohjoismaiden neuvoston pyrkimys näkyvään parlamentaariseen osallistumiseen.

Itsehallintoalueiden asema

Puheenjohtajisto käsitteli useissa kokouksissa myös Pohjoismaiden itsehallintoalueiden, eli Ahvenanmaan, Färsaaren ja Grönlannin, aseman vahvistamista pohjoismaisessa yhteistyössä. Asian teki ajankohtaiseksi jäsen ehdotus A 1378, joka koski Färsaarten Tanskasta riippumatonta jäsenyyttä Pohjoismaiden neuvostossa ja Pohjoismaiden ministerineuvostossa.

Färsaarten täysjäsenyys olisi edellyttänyt Helsingin sopimuksen muuttamista, mihin mailta ei löytynyt halukkuutta. Yhteistyöministerit hyväksyivät kuitenkin syyskuussa ns. Ahvenanmaan asiakirjan, joka tekee itsehallintoalueista tietyillä alueilla tasavertaisia Pohjoismaiden kanssa sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston työskentelyssä että suhteessa Pohjoismaiden neuvostoon. Itsehallintoalueiden edustajat voivat jatkossa toimia esimerkiksi puheenjohtajina ministerikokouksissa, virkamieskomiteoissa ja työryhmissä. Itsehallintoalueet voivat niin ikään vastaanottaa Pohjoismaiden neuvoston suosituksia ja esityksiä sekä vastata niihin. Lisäksi ne saavat mahdollisuuden tulla yhteispohjoismaisten laitosten täysivaltaisiksi jäseniksi hakumenettelyn kautta.

Puheenjohtajisto hyväksyi Ahvenanmaan asiakirjan vastaukseksi Färsaarten ehdotukseen, mutta Oslon istunnossa alkuperäistä ehdotusta kannattivat itsehallintoalueiden lisäksi myös Tanskan ja Islannin valtuuskunnat.

Budjettiprosessi

Puheenjohtajiston asettama budjettiryhmä osallistui jälleen ministerineuvoston budjetin valmisteluun. Neuvoston ja ministerineuvoston yhteisenä tavoitteena oli budjetin uudistaminen läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja poliittisten painopisteiden selkeyttämiseksi.

Budjettiryhmän mietinnön pohjalta hyväksyttiin Oslon istunnossa suositus nro 17, jossa mm. esitetään lisämäärärahoja Nordjobb-järjestelmälle. Suosituksessa neuvosto kaipaa ministerineuvoston moniin projekteihin entistä tiukempaa projektiohjausta ja niiden tavoitteiden toteutumisen nykyistä parempaa seurantaa.

Pääministerien kesäkokouksessa päätettiin osoittaa vuoden 2008 globalisaatiotyöhön 60 miljoonaa Tanskan kruunua. Vuoden 2008 globalisaatioaloitteet rahoitetaan mm. käyttämällä budjetin 35 miljoonan Tanskan kruunun likviditeettikertymää, mikä nostaa budjetin loppusumman noin 900 miljoonaan Tanskan kruunuun. Vuonna 2009 Pohjoismaiden ministerineuvosto on kuitenkin suuren haasteen edessä, kun sen täytyy löytää globalisaatioitoimien jatkamisen edellyttämät varat kohdentamalla varoja uudelleen budjettikehyksen sisällä.

Kansallinen ankkurointi ja kansainvälinen yhteistyö

Pyrkimykset neuvoston toiminnan kansallisen ankkuroinnin edistämiseksi jatkuivat vuonna 2007. Puheenjohtajisto tapasi Pohjoismaiden parlamenttien puhemiehiä neuvoston istunnon yhteydessä Oslossa, ja kokouksen asialistalla olivat mm. neuvoston vuoden 2009 budjettikehyks, neuvoston työohjelma ja pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen. Pohjoismaiden ja Baltian maiden kansallisilla valiokunnilla oli lisäksi marraskuun alussa Oslossa yhteinen teemaseminaari, jossa pohdittiin ilmastonmuutoksia ja energia-asioita. Seminaariin osallistui myös neuvoston ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta. Vuonna 2008 on luvassa toinenkin yhteisseminaari työvoiman vapaasta liikkuvuudesta.

Puheenjohtajisto teki jälleen tiivistä yhteistyötä Baltian yleiskokouksen kanssa. Puheenjohtajisto tapasi yleiskokouksen edustajia neuvoston Oslon-istunnon yhteydessä loka-marraskuun vaihteessa sekä Baltian yleiskokouksen istunnossa marraskuun lopussa. Pohjoismais-balttilainen yhteistyö huipentui Oslolla joulukuussa pidettyyn nk. parlamentaariseen huippukokoukseen, jossa arvioitiin kuluneen vuoden yhteistyötä ja sovittiin tulevan vuoden toimintojen suuntaviivoista. Vuoden 2008 yhteistyössä keskitytään ennen kaikkea pohjoiseen ulottuvuuteen. Muita yhteistyöaloja ovat mm. verkkorikollisuus, luovat elinkeinot, ihmiskauppa sekä työmarkkina-asiat.

Puheenjohtajiston ja neuvoston edustajat osallistuivat Euroopan parlamentin Brysselissä helmi-maaliskuun vaihteessa järjestämään parlamentaariseen konferenssiin, jonka aiheena oli pohjoinen ulottuvuus. Konferenssi oli jatkoa aiempina vuosina järjestetyille pyöreän pöydän keskusteluille, jotka Pohjoismaiden neuvosto ja Itämeren parlamentaarikkokonferenssin laajennettu pysyvä komitea toteuttivat vuosina 2004–2006. Aiheena olivat tällä kertaa pohjoisen ulottuvuuden uudistuneet poliittiset puitteet.

Neuvoston edustajat tapasivat Oslon-istunnossa lokakuun lopussa Venäjän liittoneuvoston ja valtionduuman sekä Luoteis-Venäjän parlamentaarisen yleiskokouksen (PANWR) edustajia. PANWR:n kanssa solmittiin lisäksi yhteistyösopimus.

Kesäkuussa puheenjohtajiston edustajat osallistuivat neuvoston Suomen-valtuuskunnan ja eduskunnan järjestämään Barentsin alueen 3. parlamentaarikkokonferenssiin, joka pidettiin Rovaniemellä. Konferenssin pääaiheita olivat ympäristö, terveys ja sosiaalinen hyvinvointi sekä liikenne ja logistiikka.

Puheenjohtajisto oli mukana suunnittelemassa Vilnassa lokakuussa pidettyä seminaaria, johon osallistui Valko-Venäjän parlamentin ja oppositiopuolueiden edustajia. Seminaarin teemana oli parlamentaarikkonjen rooli muuttuvissa yhteiskunnissa, ja keskustelunaiheista voidaan mainita ilmastonmuutokset, energia-asiat ja alueyhteistyö.

Puheenjohtajisto ja neuvosto osallistuivat aktiivisesti myös Itämeren alueen ja arktisen alueen yhteistyörakenteiden, eli Itämeren

parlamentaarikkokonferenssin (BSPC) ja arktisen alueen parlamentaarikkokomitean (SCPAR), toimintaan. Pohjoismaiden neuvoston valitsemana toisena pohjoismaisena edustajana BSPC:n pysyvässä komiteassa oli alkuvuodesta edustaja *Arja Albo* (sd) ja eduskuntavaalien jälkeen edustaja *Christina Gestrin* (r).

Puheenjohtajiston esitykset

Puheenjohtajisto hyödynsi tänäkin vuonna työjärjestyksen tarjoamaa mahdollisuutta, jonka mukaan puheenjohtajisto voi tehdä neuvoston puolesta esityksiä ministerineuvostolle ja Pohjoismaiden hallituksille. Esitysten hyväksymisellä voidaan vähentää istunnon käsiteltäväksi tulevia suosituksia ja mahdollistaa entistä ajankohtaisempien ehdotusten ja aloitteiden tekeminen.

Puheenjohtajisto hyväksyi toimintavuonna yhteensä kuusi esitystä, joista osa suunnattiin Pohjoismaiden hallituksille ja osa ministerineuvostolle. Esitykset koskivat muun muassa radioaktiivisia saasteita (nrot 1–2), Itämeren meriympäristön hoitamista (nro 4), Pohjoismaiden psykiatrista hoitoa (nro 5; ks. hyvinvointivaliokunta) sekä naisiin ja lapsiin kohdistuvaa lähisuhdeväkivaltaa (nro 6; ks. kansalais- ja kuluttajavaliokunta).

4.2 Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Valiokunnalla oli vuoden aikana viisi varsinaista kokousta ja yksi ylimääräinen kokous. Kokouksissa käsiteltiin ennen kaikkea pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön uudistusta, kulttuurin asemaa kouluissa sekä koulutus- ja tutkimusalan strategiaa. Valiokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin myös suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Kulttuuriyhteistyön uudistus

Valiokunta jatkoi vuonna 2007 pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön rakenneuudistuk-

sen seuranta. Vuonna 2005 hyväksytyt uudistuksen tavoitteena on vapauttaa rahaa hallinnosta kulttuuritoimintaan ja siirtyä laitoskeskeisyydestä määrääkäsisiin ohjelmiin, joita koordinoi Pohjoismaiden kulttuuripiste -niminen uusi laitos. Syyskuussa pidetyssä ylimääräisessä kokouksessa valiokunta vieraili Pohjoismaiden kulttuuripisteen tiloissa Suomenlinnassa, jossa se sai tilannekatsauksen laitoksen toiminnasta.

Valiokunnan ruotsalainen puheenjohtaja *Lars Wegendal* lähetti vuoden aikana kaksi lehdistötiedotetta, jossa kritisoitiin kovin sanoin Pohjoismaiden kulttuuriministereitä huonosta sitoutumisesta kulttuuriyhteistyöhön sekä tulosten uupumisesta ja tärkeiden kokousten peruuttamisesta. Uudistustyö oli puheenjohtajan mukaan vaarassa jäädä yksinomaan virkamiesten varaan. Wegendal vaati ministereitä laatimaan pohjoismaiselle kulttuuriyhteistyölle selkeän vision ja strategian.

Rakenneuudistuksen täytäntöönpanon seuranta jatkuu valiokunnassa myös toimintavuonna 2008.

Käsityöalat ja kulttuurin asema kouluissa

Valiokunnan asettama pohjoismaiden kulttuuriyhteistyön työryhmä sai työnsä päätökseen vuonna 2007. Valiokunta päätti työryhmän ehdotusten pohjalta keskittyä pieniin käsityö- ja kulttuurialoihin sekä kulttuurin asemaan kouluissa. Erityisen pohjoismaiden kulttuurikaanonin valmistelusta päätettiin sen sijaan luopua, koska kaanon on käsitteenä niin kuormitettu.

Valiokunta laati ehdotuksen A 1425 pohjoismaisesta yhteistyöstä pienillä käsityö- ja kulttuurialoilla. Ehdotuksen pohjalta hyväksytyssä suosituksessa nro 13 kehoitetaan Pohjoismaiden ministerineuvostoa käynnistämään selvitys pienten käsityöalojen tilanteesta Pohjoismaissa ja mahdollisuudesta aloittaa kyseisten alojen pohjoismaiden opetus- ja koulutusyhteistyö.

Risto Autio (kesk) laati valiokunnalle muistion ja ehdotuksen Kulttuurinen koulu -hankeesta, jonka tavoitteena on edistää ilmaisutaitoa sekä Pohjoismaiden välistä kulttuurista vuorovaikutusta. Aution

ehdotuksen pohjalta valiokunta päätti asettaa työryhmän pohtimaan oppilaiden luovuuden edistämistä sekä erityisten kulttuurikoulujen perustamista. Työryhmän perustamiseen vaikutti aktiivisesti myös edustaja *Tommy Tabermann* (sd).

Ruotsalaisten oppikirjojen Suomi-kuva

Raija Vahasalo (kok), joka toimi valiokunnassa maaliskuun eduskuntavaaleihin saakka, teki vuoden alussa Ruotsin hallitukselle kirjallisen kysymyksen ruotsalaisten oppikirjojen vinoutuneesta Suomi-kuvasta. Ruotsin Taalainmaan korkeakoulu oli tutkinut vuosina 2005–2006 Ruotsin yläasteen ja lukion oppikirjoja, ja tutkimuksen mukaan kirjat esittelevät suomalaiset huonosti koulutettuina huumeidenkäyttäjinä, jotka kuolevat nuorina väkivaltaisesti. Vahasalo kysyi Ruotsin hallitukselta, mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä, jotta ruotsalaisissa oppikirjoissa julkaistava tieto olisi jatkossa asiallista ja oikeaa. Ruotsin kouluministeri toteaa vastauksessaan, että koululain mukaan koulun toiminnassa on noudatettava demokraattisia perusarvoja ja kaikkien koulussa toimivien on edistettävä jokaisen ihmisen oman arvon kunnioittamista. Hän toteaa, että oppikirjoja on tärkeää pyrkiä jatkuvasti parantamaan, ja korostaa, että opettajalla on tärkeä tehtävä koulussa käytettävien tietolähteiden kriittisen tarkastelun tukemisessa.

Koulutus- ja tutkimusstrategia

Valiokunta käsittelee vuoden aikana ministerineuvoston ehdotuksen B 249 ”Pohjoismaat – johtava, dynaaminen tieto- ja osaamisalue. MR-U:n koulutus- ja tutkimusalan strategia 2008–2010”. Ehdotusta koskevassa mietinnössään valiokunta tukee tavoitetta tutkimuksen ja innovaation pohjoismaisten sisämarkkinoiden perustamisesta sekä kansallisten tutkimusohjelmien avaamisesta. Lisäksi valiokunta suosittaa arvioimaan kulttuurin ja elinkeinoelämän vuorovaikutusta koskevaa yhteispohjoismaista tutkimuspanostusta sekä priorisoimaan pohjoismaisten naapurikielten ymmärtämiseen liittyviä

toimia. Valiokunnan mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 11.

Valiokunta käsitteli myös neuvoston keskiryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1413 pohjoismaisen tutkimusyhteistyön lisäämistä haittaavien rakenteellisten esteiden poistamisesta. Valiokunnan mietinnön perusteella hyväksyttiin istunnossa suositus nro 12, jossa ministerineuvostoa kehoitetaan käynnistämään kansallisten tutkimusneuvostojen kanssa vuoropuhelu pohjoismaisen tutkimusyhteistyön lisäämisen rakenteellisista esteistä ja niitä koskevista ratkaisuksista osana pohjoismaisen tutkimus- ja innovaatioalan kehitystä.

Luovat elinkeinot

Pohjoismaiden pääministerit päättivät kesäkokouksessaan pohjoismaisen globalisaatiotyön painopisteistä. Tieto ja innovaatiot-painopistealueella keskitytään mm. luoviin elinkeinoihin, jotka olivat aiheena myös kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan sekä elinkeinovaliokunnan yhteisessä seminaarissa. Se järjestettiin neuvoston Kööpenhaminan kokousten yhteydessä huhtikuussa (ks. lisätietoja elinkeinovaliokunnan osiosta).

Grönlannin-matka

Valiokunta vieraili kesäkokouksensa aikana Grönlannissa ja tutustui saaren kulttuuriin, koulutusjärjestelmään ja elinkeinoihin sekä itsehallintoelinten – eli maakuntapäivien ja maakuntahallituksen – toimintaan. Grönlanti vastaa itse kalastus- ja metsästysalasta, joka on saaren pääelinkeino, ja myös raaka-ainevarojen hallinnointi on grönlantilaisen vastuulla. Tanskan kansankäräjät taas vastaa Grönlannin ulkopoliitikasta, puolustuksesta, oikeuslaitoksesta ja poliisista sekä kansallisuuteen ja valtionpankkiin liittyvistä kysymyksistä.

Vuonna 1999 perustettiin itsehallintokomissio, joka selvittää Grönlannin itsehallintoelinten toimivallan ja vastuun lisäämistä perustuslain puitteissa. Komission tehtävänä ei kuitenkaan ole valmistella itsenäisyyttä, vaikka Grönlannissa on tällä hetkellä voimakas halu itsenäistyä ja tulla tasa-arvoiseksi kumppaniksi Tanskan kanssa.

Itsehallintoalueiden aseman vahvistaminen oli toimintavuonna ajankohtainen asia myös pohjoismaisessa yhteistyössä, ja siitä kerrotaan tarkemmin puheenjohtajiston osuudessa.

4.3 Hyvinvointivaliokunta

Valiokunnalla oli vuoden aikana viisi kokousta, joissa käsiteltiin mm. Pohjoismaiden psykiatrasta hoitoa ja terveydenhuoltohenkilöstön rekrytoinnin tehostamista. Muita aiheita olivat eläkkeiden verotus ja rajaesteet sekä sosiaali- ja terveyssektorin pohjoismaisen yhteistyörakenteen uudistaminen. Valiokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin myös esityksiä ja suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Psykiatrinen hoito

Valiokunta laati Pohjoismaiden psykiatrasta hoitoa koskevan valiokuntaehdotuksen A 1409, jonka pohjalta puheenjohtajisto hyväksyi esityksen nro 5. Esityksessä kehoitetaan Pohjoismaiden ministerineuvostoa laatimaan psykiatrian alaa koskeva pohjoismainen strategia, jonka tulisi keskittyä kouluterveydenhuoltoon, tutkimusyhteistyön edistämiseen, psyykkisesti sairaiden tukimuotoihin, hoidon laadun parantamiseen, alan koulutuspanostuksiin sekä psyykkisesti sairaisiin liittyvän pohjoismaisen tiedotus- ja valistuskampanjan toteuttamiseen.

Terveydenhuoltohenkilöstön rekrytointi

Valiokunta käsitteli toimintavuonna neuvoston keskiryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1412 terveydenhuoltohenkilöstön rekrytoimisesta kehitysmaista. Valiokunnan mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 14, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan tekemään aloite kansainvälisestä sopimuksesta, joka sääteläe terveydenhuoltohenkilöstön rekrytointia kehitysmaista. Lisäksi ministerineuvostoa kehoitetaan tekemään yhteistyötä, jonka ta-

voitteena on lisätä terveydenhuoltohenkilöstön koulutuskapasiteettia kehitysmaissa ja pyrkiä takaamaan se, että kehitysmaiden terveydenhuoltohenkilöstö suurimmaksi osaksi saataisiin jäämään töihin omaan maahansa.

Lähisuhdeväkivalta

Valiokunta järjesti yhdessä kansalais- ja kuluttajavaliokunnan kanssa kaksi lähisuhdeväkivaltaan keskittyntä seminaaria. Niistä ensimmäisen pidettiin neuvoston Helsingin-kokousten yhteydessä tammikuussa, ja siinä käsiteltiin lähisuhdeväkivallan ehkäisyä. Seminaarin kimmokkeena oli Euroopan neuvoston toteuttama kampanja, ja aiheina olivat lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn liittyvä parlamentaarinen yhteistyö, ehkäisytyön keskeiset haasteet, Baltian maiden tilanne sekä väkivallan ehkäisyyn keskittyvät ohjelmat.

Toinen, ns. kunniaväkivaltaan keskittynyt seminaari järjestettiin neuvoston Kööpenhaminan-kokousten yhteydessä huhtikuussa. Kunniasyillä perusteltava perheensisäinen sorto ja väkivalta ovat edelleenkin ongelma monissa Pohjoismaissa. Tästä kertoo sekin, että kunniaväkivaltaan liittyvät yhteydenotot naisten kriisikeskuksiin ovat lisääntyneet. Ongelma on keskittynyt lähinnä siirtolaisryhmiin, ja seminaarissa kuultiinkin, miten joukko nuoria siirtolaistaustaisia nuoria miehiä on lähtenyt yhteisvoimin torjumaan kunniaväkivaltaa perustamallaan järjestöllä. Tutkijat vaativat seminaarissa kunniaväkivallan vastaisten yhteispohjoismaisten toimenpiteiden lisäämistä. Keinovalikoima on laaja, ja kunniaväkivallan ehkäisyssä voidaan hyödyntää niin lainsäädäntöä kuin koulutustakin. Pohjoismaiden tulisi nyt kuitenkin yhdessä selvittää, mitkä toimenpiteet ovat kaikkein tehokkaimpia.

Rajaesteet

Valiokunta laati myös rajaesteiden poistamiseen ja vähentämiseen liittyvän ehdotuksen A 1420. Siinä Pohjoismaiden hallituksia kehotetaan laatimaan 2–3 konkreettista rajaestetyön toimenpidettä ja sisällyttämään

suunnitelmia koskeva rahoitus kunkin Pohjoismaan vuosittaisiin budjettiesityksiin. Istunnossa päätettiin kuitenkin, että ehdotuksen pohjalta ei ryhdytä toimenpiteisiin, koska prosessi on jo käynnissä ja neuvosto ja ministerineuvosto ovat perustamassa erityisen rajaestekoordinaattorin toimen.

4.4 Kansalais- ja kuluttajavaliokunta

Valiokunnalla oli vuoden aikana viisi kokousta, joissa käsiteltiin ennen kaikkea parija lähisuhdeväkivaltaan sekä ihmiskauppaan liittyviä asioita. Valiokunnan puheenjohtajana on toiminut 25.4. lähtien edustaja *Ville Niinistö* (vihr).

Valiokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin myös esityksiä ja suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Lähisuhdeväkivalta

Valiokunta järjesti yhdessä hyvinvointivaliokunnan kanssa kaksi lähisuhdeväkivaltaan keskittyntä seminaaria. Niistä ensimmäisen pidettiin neuvoston Helsingin-kokousten yhteydessä tammikuussa, ja siinä käsiteltiin lähisuhdeväkivallan ehkäisyä. Toinen, ns. kunniaväkivaltaan keskittynyt seminaari järjestettiin neuvoston Kööpenhaminan-kokousten yhteydessä huhtikuussa. Seminaareista kerrotaan enemmän hyvinvointivaliokunnan osiossa.

Valiokunta laati naisiin ja lapsiin kohdistuvaa lähisuhdeväkivaltaa käsittelevän valiokuntaehdotuksen A 1415, josta puheenjohtajisto hyväksyi esityksen nro 6. Esityksessä suositetaan Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että se järjestäisi aiheesta pohjoismaisen konferenssin. Konferenssin lähtökohtana tulee olla kansallisten toimien esittely ja niitä koskeva kokemustenvaihto, jossa otetaan huomioon juridiset ja poliittiset vaikutuskeinot, uhrien tukeminen ja suojeleminen, tiedonkeruu sekä asenteiden muokkaus, jossa miehet ovat aktiivisesti mukana. Lisäksi ministerineuvostoa kehotetaan

laatimaan alan konkreettisiin aloitteisiin painottuva pohjoismainen ohjelma.

Ihmiskauppa

Valiokunta on erittäin huolissaan Pohjoismaissa ja Baltian maissa harjoitettavasta ihmiskaupasta, ja se on järjestänyt aiemmin lukuisia aiheeseen liittyviä kuulemistilaisuuksia ja konferensseja sekä hyväksynyt useita ihmiskauppaa koskevia jäsen- ja valiokuntaehdotuksia. Niiden pohjalta on annettu mm. suosituksia 25–26/2005 ja 19/2006, jotka käsittelevät ihmiskaupan torjuntaa, ihmiskaupan torjumista koskevaa raporttia sekä ihmiskaupan uhreille perustettavia turvataloja.

Joidenkin ehdotusten osalta Pohjoismaiden ministerineuvosto on ryhtynyt toimenpiteisiin, mutta valiokunta ei halua pitää asiaa loppuun käsiteltynä niin kauan kuin ihmiskauppa on tosiasia Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Niinpä valiokunta laati vuoden aikana valiokuntaehdotuksen A 1427 ihmiskaupan vastaisten toimien jatkamisesta. Ehdotuksen pohjalta hyväksyttiin neuvoston istunnossa suositus nro 15, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostolle suositetaan, että ulkoministereiden tulisi antaa Pohjoismaiden neuvoston vuotuisissa istunnoissa selonteko ihmiskaupan torjunnasta Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Ministerineuvostoa kehoitetaan lisäksi priorisoimaan ihmiskaupan inhimillisten seurausten käsittelyä – esimerkiksi käyttämällä puheenjohtajamaan budjettierää ihmiskaupan uhreille tarkoitettujen turvatalojen taloudelliseen tukemiseen tai osaamisen kehittämiseen Pohjoismaissa, Luoteis-Venäjällä ja Baltiassa.

Globaalin vastuun merkki

Valiokunta käsiteli toimintavuonna neuvoston vasemmistososialistisen vihreän ryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1401 pohjoismaisesta globaalista vastuusta. Valiokunta päätyi kuitenkin ehdottamaan, että ehdotuksen pohjalta ei ryhdyttäisi toimenpiteisiin, koska merkin kriteerien noudattamista on vaikea varmistaa. Uuden merkinnän uskottiin myös aiheuttavan hämmennystä

markkinoilla, joten järkevintä olisi kehittää jo käytössä olevia merkintöjä.

Valiokunnan niin ikään käsittelemä vasemmistososialistisen vihreän ryhmän jäsenehdotus A 1402 Scandinavian Star -onnettomuuden riippumattomasta tutkinnasta ei myöskään johtanut jatkotoimenpiteisiin.

Transrasvat

Valiokunta käsiteli toimintavuoden aikana lähes kaikissa kokouksissa sosiaalidemokraattisen ryhmän tekemää jäsenehdotusta A 1411 transrasvojen kieltämiseksi Pohjoismaissa. Syyskokouksessaan valiokunta päätti seurata jatkossakin transrasvoihin liittyvien asioiden käsittelyä Tanskan ja muiden jäsenmaiden parlamenteissa.

Matkat, vierailut ja seminaarit

Valiokunta vieraili neuvoston Kööpenhaminan-kokousten yhteydessä huhtikuussa Raoul Wallenberg -instituutissa Lundissa. Vierailun aikana tutustuttiin instituutin ihmisoikeusprojekteihin ja ihmisoikeuksiin liittyvään tutkimukseen.

Lundin-matkan aikana kuultiin myös selvitys siitä, miten Juutinrauman alueesta on kehittynyt Ruotsin ja Tanskan välinen yhteinen työskentely- ja asumisalue.

Valiokunnan kesäkokous järjestettiin Hollannin Haagissa. Matkan aikana pidettiin yhteiskokous Benelux-maiden parlamentaarikkojen kanssa. Keskusteluissa käsiteltiin ihmis- ja huumekaupan vastaisia toimia, rajojen turvallisuutta sekä Schengenin ja Prümin sopimusten mahdollistamaa yhteistyötä kansainvälisen rikollisuuden torjumiseksi.

Kesäkokouksen ohjelmaan kuuluivat myös vierailut Euroopan poliisivirastossa Europolissa, Euroopan oikeudellisen yhteistyön yksikössä Eurojustissa ja Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa.

Valiokunta järjesti neuvoston Göteborgin-kokousten yhteydessä syyskuussa miniseminaarin laittomasta maahanmuutosta. Seminaarin alustajina toimivat edustajat Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) sekä Ruotsin ja Viron maahanmuuttoviranomaisten edustajat.

4.5 Ympäristö- ja luonnonvaraliokunta

Valiokunnalla oli vuoden aikana viisi kokousta, joiden pääaiheita olivat ilmastonmuutokset, energia-asiat ja Itämeren tila. Valiokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin myös esityksiä ja suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Kansainväliset ilmastoaloitteet

Ilmasto-ongelmat ovat tulleet toden teolla kansainväliseen päiväjärjestykseen, ja myös neuvoston ympäristö- ja luonnonvaraliokunta pohti niitä. Valiokunta käsittelee neuvoston sosiaalidemokraattisen ryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1410, joka koski Pohjoismaiden aikomuksia seurata taloustieteilijä *Nicolas Sternin* laatiman ilmastonmuutosraportin suosituksia. Valiokunnan mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 7, jossa Pohjoismaiden hallituksia kehoitetaan mm. luomaan yhdessä kunnianhimoinen ja aktiivinen ilmastopoliittinen profiili kansainvälisillä foorumeilla ja tehostamaan kasvihuonekaasupäästöjen välttämättömään vähentämiseen liittyvää yhteistyötä.

Energia-asiat

Neuvoston vasemmistososialistinen vihreä ryhmä teki jäsenehdotuksen A 1419 kestävästä energiapolitiikasta ilman ydinvoimaa. Ehdotuksen käsittelyn yhteydessä valiokunnan enemmistö tunnusti kunkin maan oikeuden päättää itse energianlähteidensä valinnasta. Tämän vuoksi valiokunta ei katsonut voivansa suositella Pohjoismaiden hallituksille, että ne kieltävät uusien ydinvoimalaitosten rakentamisen. Valiokunta päätyi kuitenkin suositamaan mietinnössään, että Pohjoismaiden hallitukset edistäisivät uusituvien energiamuotojen kehittämistä ja käyttöä Itämeren alueella. Lisäksi kehoitetaan edistämään Pohjoismaiden, Baltian ja Pohjois-Euroopan sähkönsiirtoverkkojen yhdistämistä. Jäsenehdotuksesta hyväksyt-

tiin valiokunnan mietinnön pohjalta suositus nro 9.

Valiokunta käsittelee myös neuvoston keskiryhmän tekemän jäsenehdotuksen A 1414, joka koski yhteispohjoismaisia aloitteita julkisen sektorin energiankäytöstä annetun EU-direktiivin täytäntöön panemiseksi. Ehdotuksesta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 8, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa kehoitetaan käynnistämään aiheesta järjestelmällinen tiedonvaihto sekä laatimaan luettelo onnistuneista esimerkeistä, jotka koskevat energiatehokkuuden parantamista Pohjoismaiden julkisissa rakennuksissa. Kyseinen luettelo tulisi jakaa kaikille julkisille viranomaisille ja laitoksille Pohjoismaissa.

Edustaja *Lauri Oinosen* (kesk) tekemä jäsenehdotus A 1406 turvevarojen merkityksestä Pohjoismaiden sähkövarantoon ei antanut valiokunnan mielestä aihetta jatko-toimenpiteisiin.

Itämeren ympäristöongelmat

Valiokunta käsittelee myös kaksi Itämeren aluetta koskevaa jäsenehdotusta A 1379 ja A 1405, joista puheenjohtajisto hyväksyi esitykset valiokunnan mietintöjen pohjalta. Esitykset koskivat Itämeren ja Pohjolan lähialueiden radioaktiivisen saastumisen vastaisia toimia sekä radioaktiivisuuden seuraamista HELCOM- ja EU-yhteistyössä (nrot 1–2) ja yhdenmukaisesti näkökulmaa Itämeren hoitamiseen (nro 4).

Valiokunnan norjalainen puheenjohtaja *Asmund Kristoffersen* johti vuosina 2006–2007 Itämeren parlamentaarikkokonferenssin (BSPC) alaista työryhmää, joka pohti typpi- ja fosforipäästöjen aiheuttaman Itämeren rehevöitymisen torjumista. Ryhmän suomalaisjäsenenä oli maaliskuuhun saakka *Hanna-Leena Hemming* (kok) ja sen jälkeen *Christina Gestrin* (r).

Ryhmä jätti loppuraporttinsa elokuussa pidetyssä 17. parlamentaarikkokonferenssissa Berliinissä. Raportin pohjalta hyväksyttiin 25 suositusta hallituspuolen yhteistyöelimelle Itämeren valtioiden neuvostolle (CBSS), Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelukomissiolle (HELCOM) sekä Itämeren ympärysvaltioiden hallituksille. Suositusten toteuttamisesta annetaan

tilanneraportti Visbyn konferenssissa vuonna 2008.

Petoeläinkannat

Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta sekä elinkeinovaliokunta asettivat yhteisen työryhmän pohtimaan suurpetokantojen hoitamiseen liittyvää pohjoismaista yhteistyötä elinkeinovaliokunnan norjalaisjäsenen tekemän jäsenehdotuksen A 1403 pohjalta. Ryhmän suomalaisjäsen on *Ilkka Kantola* (sd). Ks. lisätietoja elinkeinovaliokunnan osioista.

4.6 Elinkeinovaliokunta

Elinkeinovaliokunnalla oli vuoden aikana viisi kokousta. Niiden pääaiheista voidaan mainita rajaesteet, luovat elinkeinot ja petoeläinkannat. Valiokunnan käsittelemien ehdotusten pohjalta hyväksyttiin myös suosituksia, joiden koko teksti on luettavissa toimintakertomuksen liitteestä 1.

Elintarviketeollisuuden rajaesteet

Valiokunta käsittelee norjalaisen jäsenensä tekemän ehdotuksen A 1408 Pohjoismaiden elintarviketeollisuuden kaupan- ja rajaesteiden kartoittamisesta. Valiokunta piti ehdotusta perusteltuna, koska elintarvikkeiden pohjoismaisten yhteismarkkinoiden tukeminen on välttämätöntä, jotta muun maailman kiinnostus pohjoismaista ruokaa ja ruokakulttuuria kohtaan saataisiin kunnolla hyödynnettyä.

Valiokunnan mietinnön pohjalta hyväksyttiin istunnossa suositus nro 16, jossa Pohjoismaiden ministerineuvostoa suositetaan kartoittamaan Pohjoismaiden välisiä elintarviketeollisuuden kaupan- ja rajaesteitä sekä tekemään toimenpide-ehdotuksia niiden poistamiseksi.

Luovat elinkeinot

Elinkeinovaliokunta sekä kulttuuri- ja koulutusvaliokunta järjestivät neuvoston Köö-

penhaminan-kokousten yhteydessä huhtikuussa seminaarin luovista elinkeinoista. Seminaariin osallistui myös kansallisten parlamenttien ja Baltian yleiskokouksen edustajia. Luovat elinkeinot ovat tärkeä kasvusektori Pohjoismaissa, ja Pohjoismainen innovaatiokeskus (NICE) on julistanut haettavaksi tutkimusrahoitusta alan tietämyksen kartuttamiseksi.

Kööpenhaminan seminaarissa pohdittiin mm. tietokonepelejä, tekijänoikeuksia ja elämysteollisuutta. Seminaarissa korostettiin, että kulttuurisektorin ja luovien elinkeinojen välisen yhteistyön tiivistäminen edistäisi työpaikkojen syntymistä ja globalisaation vanavedessä menetettyjen työpaikkojen korvaamista. Samalla kulttuurialan elinkeinot edistävät osaltaan Pohjoismaiden kasvua ja vahvistavat maiden asemaa johtavana kasvualueena.

Petoeläinkannat

Valiokunnan norjalaisjäsen teki jäsenehdotuksen A 1403 yhteispohjoismaisesta petoeläinkantojen hoidosta. Ehdotuksen mukaan ministerineuvoston tulisi pyrkiä aikaansaamaan Norjaa, Ruotsia ja Suomea koskeva yhteinen petoeläinpolitiikka, jossa otettaisiin huomioon sekä elinkeino- että suojelunäkökulma.

Koska ehdotus liittyi myös neuvoston ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan vastualueeseen, se otettiin käsittelyyn molemmissa valiokunnissa. Ehdotuksen käsittelemiseksi perustettiin työryhmä, johon tuli kaksi jäsentä kummastakin valiokunnasta. Ryhmän tehtävänä on pohtia suurpetokantojen hoitamiseen liittyvän pohjoismaisen yhteistyön vahvistamista, ja sen työ jatkuu vuonna 2008.

Liikenneasiat

Valiokunta käsittelee myös edustaja *Lauri Oimosen* (kesk) tekemän jäsenehdotuksen A 1404 globaalien ulottuvuuden sisällyttämisestä Keski-Pohjolaa koskeviin visioihin. Ehdotuksen mukaan ministerineuvoston tulisi ryhtyä edistämään, kehittämään ja tukemaan Keski-Pohjolan kautta kulkevan

poikittaisen globaalin rahtiliikenteen reittiin liittyviä visioita ja reitin varteen nousevia hankkeita.

Valiokunnan mielestä ehdotus ei ollut riittävän jäsenelty, jotta sen käsittelyä voitaisiin jatkaa. Tästä huolimatta valiokunta asettui tukemaan ehdotuksen visiota Pohjoismaiden itä-länsi-suuntaisen liikenneinfrastruktuurin kehittämisestä elinkeinoelämän tukemiseksi. Ehdotusta voidaankin käyttää valiokunnan tulevan vuoden infrastruktuuri- ja liikennepolitiikan yhtenä lähtökohtana.

4.7 Tarkastuskomitea

Tarkastuskomitealla oli vuoden aikana kolme kokousta. Niissä pohdittiin ennen kaikkea vuoden 2007 tarkastustoimeksiantoa, joka koski Venäjällä ja Baltiassa sijaitsevien ministerineuvoston toimistojen toimintaa ja roolia. Komitea kävi 3.–5.9. Pietarissa ja vieraili paikallisessa tiedotustoimistossa, jossa johtaja *Minna Hanhijärvi* kertoi komitealle toimiston työstä.

Selvitys ministerineuvoston toimistoista

Ministerineuvoston toimistoja koskevan selvityksen sai tehtäväkseen Ulkopoliittinen instituutti (UPI), joka vastasi myös vuonna 2004 tehdystä koko lähialueyhteistyön arvioinnista. Tutkija *Vadim Kononenkon* tekemässä selvityksessä keskityttiin siihen, mi-

ten ministerineuvoston toimistojen rooliin ja toimintaan ovat vaikuttaneet Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä tapahtuneet muutokset. Lisäksi tarkasteltiin toiminnan suhdetta ministerineuvoston lähialueyhteistyön strategiaan ja politiikkaan sekä alueen pohjoismaisten suurlähetystöjen toimintaan.

Selvityksessä suhtauduttiin myönteisesti toimistoihin ja niiden toimintaan. Niitä pidetään tärkeinä yhdyssiteinä itäisten lähialueiden ja pohjoismaisten kumppanien välillä, ja niiden toimintaa on selvityksen mukaan kehitetty Baltia- ja Luoteis-Venäjä-yhteistyön uusien suuntaviivojen mukaiseksi.

Tarkastuskomitea ei pitänyt selvityksen perusteella tarpeellisenä tehdä aiheeseen liittyviä toimenpide-ehdotuksia. Sen sijaan komitea päätti lähettää selvitysraportin puheenjohtajistolle, jotta puheenjohtajisto voisi hyödyntää raporttia Baltia- ja Luoteis-Venäjä-yhteistyön kehittämistä koskevissa pohdintoissaan. Komitean mukaan kehittämistyössä olisi hyvä pohtia mm. Pietarin toimiston oikeudellisen aseman parantamista sekä toimistojen ja suurlähetystöjen välisen yhteistyön kehittämistä.

Yhteistyö neuvoston elinten kanssa

Tarkastuskomitea ilmoitti toimintavuonna haluavansa tiivistää yhteistyötään neuvoston valiokuntien, valtuuskuntien ja puolueyhmi-
mien kanssa. Näin komitea toivoo saavansa ehdotuksia ja ideoita uusista tarkastuskoh-
teista. Valiokunnat tekivätkin komitealle tarkastustoimeksiantoja koskevia ehdotuksia vuonna 2007.

5

TIEDOTUS

Neuvoston yleistä tiedotusstrategiaa koordinoi Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteinen viestintäosasto, joka sijaitsee Kööpenhaminassa. Osastoon kuuluu useiden tiedottajien lisäksi kääntäjiä ja tulkkeja sekä julkaisuyksikkö.

Suomen valtuuskunnalla oli yhä myös omaa tiedotustoimintaa, vaikka kaikkien muiden eduskunnan kansainvälisten asiain yksikössä toimivien kansainvälisten järjestöjen tiedotusvastuu on siirtynyt eduskunnan tiedotusyksikölle. Valtuuskunnan sihteeristö lähetti lehdistötiedotteita ja järjesti ennen istuntoa lehdistötilaisuuden yhdessä pohjoismaisen yhteistyöministerin kanssa.

Puheenjohtajiston tiedotusryhmä

Puheenjohtajiston asettama tiedotusryhmä keskusteli toimintavuonna neuvoston laajasta tiedotustarjonnasta ja -strategiasta. Ryhmän puheenjohtajana oli maaliskaalisiin saakka *Martin Saarikangas* (kok) ja siitä eteenpäin *Lyly Rajala* (kok). Ryhmän lakkauttamisesta käytiin keskusteluita, joiden tuloksena neuvoston puheenjohtajisto päätti ryhmän toiminnan lopettamisesta kokouksessaan 14.12.

Mielipidetutkimus

Neuvosto ja ministerineuvosto teettivät neuvoston istunnon alla tutkimuksen, jossa selvitettiin pohjoismaalaisten suhtautumista ympäristö- ja ilmastoasioihin. Lisäksi selvitettiin pohjoismaisen yhteistyön tunnettuutta ja pohjoismaalaisten näkemyksiä useiden yhteistyöalueiden tärkeydestä.

Pohjoismaiden asukkaista 90 % pitää hyödyllisenä sitä, että maat tekevät tiivistä yhteistyötä ympäristön suojelemiseksi ja

parantamiseksi. Ympäristö olikin vastaajien mielestä kaikkein hyödyllisin pohjoismaisen yhteistyöalue. Tutkimus osoitti myös, että 94 % suomalaisista pitää tärkeänä sitä, että Pohjoismaat tekevät yhteistyötä uuden kansainvälisen ilmastopöytäkirjan syntymiseksi YK:n Kööpenhaminan-huippukokouksessa vuonna 2009.

Tutkimuksen teki Research International syys-lokakuussa 2007. Haastatteluja tehtiin 2 500, ja ne jakaantuivat tasan kansallisuuksien, sukupuolten ja ikäryhmien kesken.

Lehtimiesapurahat

Pohjoismaiden neuvosto jakaa vuosittain lehtimiesapurahoja kussakin Pohjoismaassa. Apurahaohjelman tarkoituksena on antaa toimittajille mahdollisuus raportoida Pohjoismaiden olosuhteista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä. Suomen osuus apurahasummasta oli 90 000 Tanskan kruunua, eli noin 12 000 euroa.

Apurahan saajista päättivät maaliskuussa puheenjohtajiston suomalaisjäsenet *Martin Saarikangas*, *Arja Alho* (sd), *Tarja Cronberg* (vihr) ja *Simo Rundgren* (kesk) sekä valtuuskunnan silloinen puheenjohtaja *Outi Ojala* (vas).

Suomesta tuli kaikkiaan 35 hakemusta, ja apuraha myönnettiin seuraaville kymmelle hakijalle:

Tulva-lehden toimittaja *Malin Grahn* Helsingistä sai 9 000 Tanskan kruunua (n. 1 200 euroa) tutustuakseen tasa-arvoasioiden käsittelyyn ruotsalaisviestimisessä; Kansan Uutisten poliittinen toimittaja *Antero Eerola* Helsingistä sai 7 600 kruunua (n. 1 000 euroa) tutustuakseen Tanskan yhteiskuntaan monikulttuurisuuden ja maahanmuuttopolitiikan näkökulmasta; KD-Mediat Oy:n päätoimittaja *Esa Erävalo*

Pusulasta sai 11 200 kruunua (n. 1 500 euroa) syventyäkseen Pohjoismaiden kristillisdemokraattisiin puolueisiin ja niiden viestintäkanaviin; vapaa toimittaja *Päivi Kapiainen-Heiskanen* Mikkelistä sai 9 700 (n. 1 300 euroa) kruunua perehtyäkseen Keski-Pohjola-toimikunnan konkreettisiin projekteihin Norjassa; Ylen toimittaja *Abti Koskinen* Mikkelistä sai 11 200 kruunua (n. 1 500 euroa) tutkiakseen Ruotsin terveydenhoitoa ja tutkimuksen etiikkaa; Suomen Laivanpäälystöliiton toimittaja *Hilke Kotkamaa* Helsingistä sai 7 600 kruunua (n. 1 000 euroa) tutustuakseen Itä-Intian kaupakompanian uusvanhaan Götheborg-alukseen ja haastatellakseen sen miehistöä

Kiinan-purjehduksen jälkeen; Lapin Kansan taloustoimittaja *Pekka Mauno* Rovaniemeltä sai 8 200 kruunua (n. 1 100 euroa) perehtyäkseen ruotsinsuomalaisten nykytilanteeseen; SW Televisionin / Nelosen Uutisten taloustoimittaja ja poliittinen toimittaja *Eeva Palojärvi* Helsingistä sai 9 000 kruunua (n. 1 200 euroa) tutustuakseen Ruotsin hallituksen uuteen työllisyysohjelmaan; vapaa toimittaja *Pilvi Taipale* Helsingistä sai 7 500 kruunua (n. 1 000 euroa) kulkeakseen kirjailija *K. I. Inban* (1865–1930) jalanjäljissä Islannissa ja vapaa toimittaja *Tomas Tornefjell* Maarianhaminasta sai 9 000 kruunua (n. 1 200 euroa) tutustuakseen islantilaisiin jazzmuusikoihin.

6

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON PALKINNOT

Pohjoismaiden neuvostolla on neljä palkintoa: kirjallisuuspalkinto, musiikkipalkinto, luonto- ja ympäristöpalkinto sekä elokuvapalkinto. Palkinnot jaetaan vuosittain samansuuruisina, eli 350 000 Tanskan kruunua (noin 47 000 euroa) kukin.

Kirjallisuuspalkinto Ruotsiin

Neuvoston kirjallisuuspalkinnon perustivat Pohjoismaiden hallitukset vuonna 1961, ja se jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1962. Sen jälkeen kirjallisuuspalkinto on myönnetty vuosittain kaunokirjalliselle teokselle, joka on kirjoitettu jollakin Pohjoismaiden kielistä. Palkinnolla halutaan lisätä kiinnostusta naapurimaiden kielisiin ja kirjallisuuteen sekä vahvistaa Pohjoismaiden kulttuurista yhteenkuuluvuutta. Myös Grönlannin, Färsaarten ja saamelaisalueen kirjailijayhdistykset voivat asettaa ehdolle kirjoja.

Palkinnonsaajan valitsee pohjoismainen palkintolautakunta. Lautakunnan suomalaisjäsenet olivat toimintavuonna kirjallisuuskriitikko *Timo Hämäläinen* ja kirjailija *Peter Mickwitz*. Varajäseninä olivat toimittaja *Pia Ingström* ja tutkija *Kristina Malmio*.

Palkinnon sai ruotsalaiskirjailija *Sara Stridsberg* teoksesta *Drömfakulteten* (Albert Bonniers Förlag, 2006), joka kuvaa ääri-feministi *Valeri Solanasin* elämää. Palkintolautakunnan mukaan *Drömfakulteten* on ”vakavasta aiheestaan huolimatta romaani, jota kantaa valtava energia ja kielellinen himo”.

Suomesta oli asetettu ehdolle *Eva-Stina Byggmästarin* runokokoelma *Älvdrottningen* (Söderströms, 2006) sekä *Markku Paasosen* proosarunokokoelma *Lauluja mereen uponneista kaupungeista* (Teos, 2005), joka on julkaistu myös *Henrika Ringbomin* ruotsinnoksena nimellä *Sånger om sjunkna städer* (Occident, 2006).

Musiikkipalkinto Ruotsiin

Luovalle ja esittävälle säveltaiteelle myönnettävä neuvoston musiikkipalkinto jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1965. Aluksi palkinto myönnettiin joka toinen vuosi, mutta vuodesta 1990 lähtien se on jaettu vuorovuosin luovalle säveltaiteelle, eli jonkin elossa olevan pohjoismaisen säveltäjän teokselle, ja vuorovuosin esittävälle säveltaiteelle. Tänä vuonna oli vuorossa esittävä säveltaide.

Pohjoismainen musiikkikomitea NOMUS asettaa joka vuosi pohjoismaisen palkintolautakunnan, jonka jäsenet valitaan palkinnon saantivuorossa olevilta musiikin aloilta. Vuoden 2007 palkintolautakunnan suomalaisjäsen oli kapellimestari ja kuoronjohtaja *Eric Olof Söderström*.

Palkinnon sai ruotsalainen Eric Ericsonin kamarikuoro. Tämä oli ensimmäinen kerta musiikkipalkinnon historiassa, kun palkinto myönnettiin kuorolle, ja palkintolautakunta perusteli valintaansa seuraavasti: ”Eric Ericsonin kamarikuorosta ollut tullut upean taiteellisen ilmaisunsa ja virtuoosimaisen teknisen laatunsa ansiosta keskeinen toimija ja esikuva ruotsalaisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä kuoromaailmassa. Eric Ericsonin kamarikuoron huippuunsa kehittänyt sointi on tehnyt kuorosta miltei pohjoismaisen kuorosoinnin synonyymien.”

Palkintoa tavoitteli kaikkiaan 12 kuoroa; Suomea edustivat kamarikuoro EMO Ensemble ja Philomela-naiskuoro.

Luonto- ja ympäristöpalkinto Tanskaan

Neuvoston luonto- ja ympäristöpalkinto perustettiin vuonna 1994 kahden kulttuuripalkinnon rinnalle. Sääntöjen mukaan palkinto voidaan antaa henkilölle, jonka panos pohjoismaisen luonnon ja ympäris-

tön hyväksi on merkittävä, tai ryhmälle, järjestölle, tiedotusvälineelle, yritykselle tai laitokselle, joka on ottanut esimerkillisesti luonnon ja ympäristön huomioon omassa toiminnassaan.

Palkinnonsaajan valitsee pohjoismainen lautakunta, jonka suomalaisjäsenet olivat vuonna 2007 yksikönpäällikkö *Alec Estlander* Suomen ympäristökeskuksesta ja toimittaja-kirjailija *Erik Wablström*. Varajäsenenä toimivat Helsingin kaupunkorakennusviraston ympäristöjohtamisen dosentti *Minna Halme* ja ympäristöministeriön viestintäjohtaja *Päivi Sihvola*.

Tämän vuoden palkinnon teemana oli ympäristön kannalta kestävä kaupunki, ja palkinto myönnettiin tanskalaiselle Albertslundin kunnalle. Palkintolautakunnan perusteluissa todetaan seuraavasti: ”Albertslund palkitaan sinnikkäästä työstä, jolla se on tuonut ympäristöasiat osaksi asukkaiden elämää ja yritysten toimintaa. Kunta on onnistunut lähes puolittamaan hiilidioksidipäästönsä mm. tekemällä kotikäyntejä niiden kuntalaisten luona, jotka ovat energian suurlähtäjiä. Lisäksi kunta kouluttaa siirtolaisnaisia opettamaan muille, miten energiankulutusta voidaan vähentää. Eri kaupunginosille laaditaan ympäristölinjapäätökset, ja ne kilpailevat keskenään energiankulutuksen vähentämisestä. Näin Albertslund toimii esikuvana Pohjoismaiden muille kunnille. Jos ne kaikki seuraisivat Albertslundin esimerkkiä, Pohjoismaista tulisi kansainvälisen ilmastotyön edelläkävijäalue.”

Suomesta palkintoa tavoitteli Lahden kaupunki.

Elokuvapalkinto Tanskaan

Neuvosto hyväksyi vuoden 2004 istunnossaan suosituksen pohjoismaisesta elokuva-palkinnosta, joka jaettaisiin vuosittain vuodesta 2005 lähtien. Palkittavan elokuvan tulee sääntöjen mukaan liittyä pohjoismaiseen kulttuuripiiriin ja olla taiteellisesti omaperäinen. Palkintosumma jaetaan tasan käsikirjoittajan, ohjaajan ja tuottajan kesken.

Palkintolautakunnan suomalaisjäsenet olivat toimittajat *Kati Sinisalo* ja *Antti Selkokari*. Varajäsenenä oli toimittaja *Markus Määttänen*.

Vuoden 2007 elokuvapalkinnon sai tanskalainen elokuva *Kunsten at græde i kor* (2007). Palkinnon jakoivat keskenään ohjaaja *Peter Schønau Fog*, käsikirjoittaja *Bo hr. Hansen* ja tuottaja *Thomas Stenderup*. Palkintolautakunta perusteli valintaansa seuraavasti: ”Kunsten at græde i kor nähdään pienen pojan silmin, ja se kuvaa absurdia ja hirvittäväkin perhe-elämää lakonisella huumorilla. Elokuva on yhtä aikaa järkyttävä ja viihdyttävä, ja se käsittelee lasten hyväksikäytön kaltaista vaikeaa aihetta terävästi mutta inhimillisesti.”

Suomesta oli asetettu ehdolle *Alexi Salmenperän* käsikirjoittama ja ohjaama elokuva *Miehen työ* (2007).

POHJOISMAIDEN NEUVOSTON ORGANISAATIO

Pohjoismaiden neuvosto on yli 50 vuotta vanha Pohjoismaiden parlamenttien ja hallitusten yhteistyöelin. Neuvoston perustivat vuonna 1952 Tanska, Islanti, Norja ja Ruotsi. Suomi liittyi neuvostoon vuonna 1955. Yhteistyön perustana ovat vuonna 1962 solmittu Helsingin sopimus muutoksineen ja neuvoston työjärjestys.

Helsingin sopimuksen viimeisimmät muutokset tulivat voimaan vuoden 1996 alussa ja neuvoston työjärjestyksen muutokset vuoden 2002 alussa. Työjärjestykseen tehdyt muutokset liittyivät vuoden 2001 istunnossa hyväksytyihin neuvoston ja sen työn uudelleenjärjestelyihin, joiden myötä muun muassa neuvoston valiokuntarakenne uudistui.

Pohjoismaiden neuvoston työhön osallistuvat Pohjoismaiden lisäksi myös Färsaarten, Grönlannin ja Ahvenanmaan itsehallintoalueet.

Pohjoismaiden ministerineuvosto on Pohjoismaiden hallitusten yhteistyöelin. Se panee täytäntöön Pohjoismaiden neuvoston suosituksia ja antaa puolestaan neuvostolle hyväksyttäväksi omia ehdotuksiaan. Ministerineuvosto antaa neuvostolle vuosittain kertomuksen toiminnastaan sekä seuraavan vuoden budjettiesityksen ja toimintasuunnitelman. Ministerineuvosto laatii myös sektorikohtaisia suunnitelmia politiikan eri osa-alueille.

Sekä neuvoston että ministerineuvoston puheenjohtajuus vaihtuu säännöllisesti Pohjoismaiden välillä. Kierrossa noudatetaan kaavaa, jonka mukaan ministerineuvoston puheenjohtajuus edeltää neuvoston puheenjohtajuutta siten, että sama maa on peräkkäisinä vuosina ministerineuvoston ja sen jälkeen neuvoston puheenjohtajana. Norja oli vuonna 2007 neuvoston ja Suomi ministerineuvoston puheenjohtajamaa.

7.1 Yleiskokous

Neuvoston yleiskokouksen muodostavat 87 Pohjoismaiden ja itsehallintoalueiden parlamenteista valittua jäsentä sekä hallitusten edustajat, jotka ovat Pohjoismaiden hallitusten ministereitä.

Yleiskokous kokoontuu istuntoon keran vuodessa syksyisin. Helsingin sopimuksen mukaan on lisäksi mahdollista kutsua koolle ylimääräinen istunto tai teemaistunto. Äänioikeus neuvostossa on vain valituilla jäsenillä eli parlamentaariikoilla. Istunnot järjestetään vuorotellen kussakin Pohjoismaiden pääkaupungissa.

Yleiskokous on neuvoston korkein päätävä elin. Sen tehtävänä on antaa suosituksia ja lausuntoja, vahvistaa neuvoston työjärjestys, valita neuvoston presidentti sekä puheenjohtajiston ja neuvoston muiden elinten jäsenet ja päättää seuraavan istunnon aika ja paikka.

7.2 Puheenjohtajisto

Neuvoston puheenjohtajiston muodostavat presidentti, varapresidentti ja yksitoista muuta jäsentä, jotka yleiskokous valitsee. Jokaisen viiden maan valtuuskunnan ja jokaisen puolueyhmän on oltava edustettuna puheenjohtajistossa. Puheenjohtajiston puheenjohtajina toimivat neuvoston presidentti ja varapresidentti, jotka valitaan maasta, jossa neuvoston istunto kulloinkin pidetään. Vuoden 2007 istunto pidettiin Oslossa ja puheenjohtajuus oli Norjalla. Vuoden 2008 alussa puheenjohtajuus siirtyi Suomelle.

Puheenjohtajisto on neuvoston ylin päätävä elin, kun yleiskokous ei ole koolla, ja sillä on tällöin yleiskokouksen päätöksen- tekovaltuudet.

Puheenjohtajisto valmistelee yleisiä poliittisia ja hallinnollisia asioita, mukaan lukien Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetti sekä ulko- ja turvallisuuspoliittiset asiat ja neuvoston kansainvälinen yhteistyö.

Puheenjohtajisto johtaa ja koordinoi neuvoston toimintaa. Sen tulee varmistaa, että neuvoston toiminta nivoutuu yhteen kansallisten parlamenttien ja kansainvälisten järjestöjen toiminnan kanssa.

Puheenjohtajisto hoitaa neuvoston juoksevat asiat istunnoissa ja niiden välillä. Puheenjohtajisto käsittelee lisäksi ne jäsen ehdotukset, joita ei lähetetä valiokuntien käsittelyyn. Se voi toimia yleiskokouksen puolesta ja tehdä esityksiä tai antaa lausuntoja yhteistyöhön liittyvistä asioista, joiden käsittely ei voi odottaa seuraavaan istuntoon.

7.3 Valiokunnat

Neuvostossa on viisi valiokuntaa: kulttuuri- ja koulutusvaliokunta, hyvinvointivaliokunta, kansalais- ja kuluttajavalioikunta, ympäristö- ja luonnonvaravalioikunta ja elinkeinovaliokunta. Kullakin valiokunnalla on oltava puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Valiokunnissa on viisitoista jäsentä, paitsi hyvinvointivaliokunnassa neljätoista.

Valiokunnat valmistelevat asioita yleiskokouksen tai puheenjohtajiston päätettäväksi. Ne käsittelevät jäsenehdotuksia, ministerineuvoston ehdotuksia, pohjoismaisten laitosten kertomuksia, ministerineuvoston ilmoituksia hyväksytyjen suositusten toteuttamisesta, saapuneita kirjelmia ja muita asioita. Myös ministerineuvoston selonteko yhteistyön suunnitelmista ja budjettiesitys käsitellään kaikissa valiokunnissa.

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Valiokunta käsittelee kysymyksiä, jotka liittyvät pohjoismaiseen ja kansainväliseen taiteeseen ja yleiskulttuuriin, monikulttuuriseen Pohjolaan, elokuvaan ja tiedotusvälineisiin, kieliin, urheiluun, Norden-yhdistykseen ja vapaaehtoissektoriin, lasten- ja nuortenkulttuuriin, perusasteen ja toisen

asteen oppilaitoksiin, pohjoismaisiin koulutusmarkkinoihin, kansansivistykseen ja aikuiskoulutukseen, elinikäiseen oppimiseen sekä tutkimukseen, tutkijakoulutukseen ja tutkijainvaihtoon.

Hyvinvointivaliokunta

Valiokunta käsittelee hyvinvoinnin järjestelmiä ja muita turvajärjestelmiä, sosiaali-, terveys- ja vammaisasiota, rakentamista ja asumista, perhe-, lapsi- ja nuorisopoliittisia kysymyksiä sekä huumeiden ym. päihteiden väärinkäyttöön liittyviä asioita.

Kansalais- ja kuluttajavalioikunta

Valiokunta valmistelee kansalaisten ja kuluttajien oikeuksiin liittyviä asioita ja niiden lisäksi yleisluonteisia, muun muassa demokratiaan, ihmisoikeuksiin ja tasa-arvoon liittyviä asioita. Sen vastuulle kuuluvat seuraavat politiikan alueet: demokratia, ihmisoikeudet, kansalaisten oikeudet, tasa-arvo, kuluttaja-asiat, elintarviketurvallisuus, rikollisuuden torjunta, myös kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin torjunta, oikeuspoliittiset asiat, siirtolais- ja pakolaispolitiikka sekä rasismien vastainen yhteistyö.

Ympäristö- ja luonnonvarainvaliokunta

Valiokunnalle kuuluvat ympäristöä, maa-, metsä- ja kalataloutta, kestävästä kehityksestä ja energiaa koskevat kysymykset. Valiokunnalla on yleisvastuu kestävästä kehityksestä ja siten myös maa-, metsä- ja kalatalouden elintarvikeosuudesta.

Elinkeinovaliokunta

Valiokunta käsittelee kysymyksiä, jotka koskevat talouden ja tuotannon perusedellytyksiä, elinkeinoelämää/teollisuutta, sisämarkkinoita, vapaata liikkuvuutta, rajaesteiden poistamista, kauppaa, alueita ja rakennetukea, työllisyyttä ja työmarkkinoita, työympäristöä, infrastruktuuria/liikennettä, viestintää ja tietotekniikkaa.

7.4 Tarkastuskomitea

Tarkastuskomitean tehtävänä on tarkastaa yhteispohjoismaisin varoin rahoitettavaa toimintaa ja vastata siitä pohjoismaisen yhteistyön tarkastustoiminnasta, josta yleiskokous päättää. Komitea vastaa myös Helsingin sopimuksen, muiden pohjoismaista yhteistyötä koskevien sopimusten, neuvoston työjärjestyksen ja muiden sisäisten määräysten tulkintaan liittyvistä asioista sekä osallistuu näiden säännösten muutosvalmisteluihin.

7.5 Vaalikomitea

Vaalikomitea valmistelee kaikki ne vaalit, jotka yleiskokous toimittaa, sekä mahdolliset täydennysvaalit, jotka puheenjohtajisto toimittaa neuvoston puolesta. Vaalikomiteassa on seitsemän jäsentä.

7.6 Valtuuskunnat

Kunkin maan valitut jäsenet, varajäsenet ja hallituksen edustajat muodostavat maansa valtuuskunnan neuvostossa. Suomen valtuuskuntaan kuuluu 18 eduskunnan ja kaksi Ahvenanmaan maakuntapäivien valitsemaa jäsentä sekä hallituksen määräämät edustajat.

Tanskan valtuuskuntaan kuuluu 16 kansankäräjien valitsemaa jäsentä, kaksi jäsentä Färsearilta ja kaksi Grönlannista. Norjan ja Ruotsin valtuuskunnissa on 20 suurkäräjien ja valtiopäivien valitsemaa jäsentä, ja Islannin valtuuskunnassa on seitsemän yleiskäräjien valitsemaa jäsentä.

7.7 Puolueryhmät

Parlamentit valitsevat neuvoston jäsenet ja varajäsenet puolueiden voimasuhteiden mukaan. Luottamuspaikkojen jakoa ja monia käsiteltäviä asioita valmistellaan puolueyhmissä ennen neuvoston elinten päätöksiä. Puolueryhmiä on neljä: keskiryhmä, sosiaalidemokraatit, konservatiivit ja vasemmistososialistinen vihreä ryhmä.

7.8 Sihteeristö

Pohjoismaiden neuvoston sihteeristöä johtaa neuvoston johtaja. Sihteeristössä on noin 20 työntekijää, ja se sijaitsee Kööpenhaminassa samassa rakennuksessa ministerineuvoston sihteeristön kanssa. Kansallisten valtuuskuntien sihteeristöt sijaitsevat kansallisten parlamenttien kanslioissa. Suomen valtuuskunnan sihteeristötehtävistä vastaa eduskunnan kansainvälisten asiain yksikkö. Myös puolueryhmillä on omat sihteeristönsä. Neuvoston johtaja, kansallisten valtuuskuntien sihteerit ja puolueyhmiä sihteerit tapaavat sihteeristökokouksissa, joissa valmistellaan puheenjohtajiston työtä.

7.9 Pääministerit

Pääministereillä on yleisvastuu pohjoismaisesta yhteistyöstä. Heidän tehtävänä on nivoa Pohjoismaiden välinen yhteistyö eurooppalaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Pääministerit kokoontuvat säännöllisesti kolme tai neljä kertaa vuodessa. Puheenjohtajamaalla on vastuu kokouksista, jotka voivat olla luonteeltaan varsinaisia tai ylimääräisiä. Vuonna 2007 ministerineuvoston puheenjohtajuus oli Suomella, ja vuonna 2008 se siirtyi Ruotsille.

7.10 Yhteistyöministerit

Kaikilla Pohjoismailla on erityinen pohjoismainen yhteistyöministeri, joka johtaa ja koordinoi ministerineuvoston toimintaa.

Suomen valtuuskunta tekee tiivistä yhteistyötä yhteistyöministerin ja hänen ulkoministeriössä sijaitsevan Pohjoismaisen yhteistyön sihteeristönsä kanssa. Yhteistyöministerin tehtäviin kuuluu pohjoismaisen yhteistyön koordinointi hallituksessa, ja hän on vastuussa yhteistyöbudjetin käsittelystä.

7.11 Pohjoismainen yhteistyökomitea

Pääministereitä ja yhteistyöministereitä avustaa pohjoismainen yhteistyökomitea (PYK),

jossa ovat mukana ulkoministeriöiden pohjoismaisen yhteistyön sihteeristöjen päälliköt. Komitea toimii myös Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön ja sen pääsihteerin hallituksena.

Esitykset, suositukset ja sisäiset päätökset 2007

Puheenjohtajiston hyväksymät esitykset tammikuu–lokakuu 2007

Esitys 1/2007¹ Itämeren ja Pohjolan läbiaalueiden radioaktiivisen saastumisen vastaisista toimista (A 1379/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallituksille,

että ne pitäisivät voimassa tiukat ympäristö- ja turvallisuusmääräykset, joita tulisi noudattaa perustettaessa mahdollisia uusia ydinlaitoksia, käytettäessä uusia ja nykyisiä ydin- ja muita laitoksia, sairaaloita jne. sekä käsiteltäessä ja säilytettäessä niistä peräisin olevaa radioaktiivista jätettä. Tämä koskee sekä maiden omia laitoksia ja prosesseja, muissa Itämeren maissa sijaitsevia laitoksia että Isossa-Britanniassa sijaitsevaa Sellafieldia. Jälkimmäisessä tapauksessa vaikutuskeinona voidaan käyttää kahdenvälisiä keskusteluja ja aktiivista toimintaa kansainvälisillä foorumeilla.

Esitys 2/2007² Radioaktiivisuuden seuraaminen HELCOM- ja EU-yhteistyössä (A 1379/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallituksille,

että ne valvoisivat tarkkaan sekä kukin erikseen että HELCOM- ja EU-yhteistyön kautta Itämeren radioaktiivisen kuormituksen kehitystä ja että ne pyrkisivät vaikuttamaan siihen, että HELCOMin tulevaan Itämeren toimintasuunnitelmaan sisällytettäisiin tavoitteita ja keinoja koko Itämeren radioaktiivisen kuormituksen saattamiseksi vaarattomalle tasolle.

Esitys 3/2007³ Pohjoismainen rajaesteasioiden koordinaattori (A 1407/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se yhdessä Pohjoismaiden neuvoston kanssa perustaa pohjoismaisen rajaesteasioiden koordinaattorin toimen mietinnössä esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

Esitys 4/2007⁴ Kokonaisvaltainen näkemys Itämeren ballinointiin (A1405/miljö)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

1) että ne – sekä yksitellen että yhteistyössä – toimivat aktiivisesti kunnianhimoisen HELCOMin Itämeren toimintasuunnitelman hyväksymiseksi syksyllä 2007. Suunnitelmaan sisältyvien maakohtaisten sitovien vähennystavoitteiden tuloksena yhteinen merialue vapautuu rehevöitymisestä.

¹ Puheenjohtajiston päätös 25. huhtikuuta 2007 Kööpenhaminassa

² Puheenjohtajiston päätös 25. huhtikuuta 2007 Kööpenhaminassa

³ Puheenjohtajiston päätös 25. huhtikuuta 2007 Kööpenhaminassa

⁴ Puheenjohtajiston päätös 25. syyskuuta 2007 Göteborgissa

2) *että* ne edistävät aloitteita, jotka vahvistavat kokonaisvaltaista näkemystä Itämeren hallinnointiin; tähän sisältyy osallistuminen EU:n meripolitiikan jatkona Itämeren kehittämiseen meriympäristön hoidon eurooppalaiseksi esimerkkialueeksi, joka huomioi sekä elinkeinoelämän kehitykseen että ympäristöön liittyvät näkökohdat.

3) *että* ne edistävät ja toteuttavat aloitteita Itämeren kuormittamisen vähentämiseksi, kuten Berliinissä 28. elokuuta 2007 järjestetyssä 16. parlamentaarisisessa Itämeri-konferenssissa on ehdotettu; katso mietinnön Liite 1 – osittain kansallisen lainsäädännön ja täytäntöönpanon, osittain keskeisissä kansainvälisissä yhteistyöfoorumeissa, kuten HELCOMissa, CBSS:ssä ja EU:ssa tehtävien aloitteiden kautta.

Esitys 5/2007⁵ Psykiatrinen hoito Pohjoismaissa (A 1409/välfärd)

että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että Pohjoismaiden ministerineuvosto laatii ja ottaa vastatakseen psykiatrian alaa koskevan pohjoismaisen strategian, joka voi tuoda lisäarvoa Pohjoismaiden välisen vaihdon ja yhteistyön puitteina.

Strategia panostaa seuraaviin alueisiin:

- Tehdään vastuukysymyksiä ja pätevän henkilöstön saatavuutta käsittelevä pohjoismainen kartoitus, jotta koulut pystyisivät tukemaan ja auttamaan lapsia ja nuoria, joilla on psyykkisiä ongelmia. Kouluterveydenhuollolla on erittäin tärkeä tehtävä havaita lapsen psyykkiset ongelmat tai psyykinen sairaus jo varhaisessa vaiheessa, ja siksi saatavilla *on oltava* toimiva kouluterveydenhuolto, johon kuuluvat koulupsykologin palvelut.
- Torjutaan psyykkisesti sairaiden leimaantumista yhteiskunnassa ja pyritään aktiivisesti aikaansaamaan psyykkisesti sairaiden rinnastaminen somaattisesti sairaihin lainsäädännössä. Suunnitellaan ja toteutetaan tätä yhteiskunnallista ryhmää koskeva yhteispohjoismainen tiedotus- ja valistuskampanja. Koulu on tärkeä kohderyhmä pitkäjänteisten ja kestävien tulosten saavuttamiseksi. Vuonna 2008 järjestetään pohjoismainen konferenssi käyttäjille, omaisille, hoitohenkilökunnalle ja päätöksentekijöille.
- Kannustetaan ja edistetään pohjoismaisen tutkimusyhteistyön lisäämistä eri aloilla, esimerkiksi ADHD-lasten diagnostiikassa ja lääkinnässä, psyykkisesti sairaiden hoito- ja asumismuodoissa sekä kotiuttamisen ja väkivaltaisuuden riskiarvioinneissa.
- Käynnistetään selvitys ja annetaan ehdotus asumisen ja arkielämän tuen valtiollisten ja kunnallisten panostusten lisäämisestä henkilöille, joilla on psyykkisiä vammoja tai toimintarajoitteita. Heille tulee antaa mahdollisuus tarkoituksenmukaiseen työhön ja sopeutettuun asumisympäristöön pääsyyn. Nykyisin potilaiden kotona hoitoa ja tukea antavien liikkuvien tukiryhmien saatavuus ei ole tasapuolista.
- Lisätään yhteistyötä hoidon laadun parantamiseksi tarkistamalla laatuvaatimukset, menetelmät ja tulokset. Hoitotakuu psyykkisesti sairaille Tanskassa keskustellun ja ehdotetun mallin mukaan (joka myös on yhtäpitävä suosituksen nro 17/2006 kanssa Lasten ja nuorten odotusajat psykiatriseen hoitoon Pohjoismaissa).
- Tehdään pohjoismainen panostus sekä psykiatrisen hoitohenkilöstön, esim. erikoislääkäreiden, päteväyttämiseen ja kouluttamiseen että arvostuksen korottamiseen tällä sektorilla työskentelyä kohtaan. Esimerkiksi Tanskassa vain 2 prosenttia lääketieteen opiskelijoiden vuosikurssista ryhtyy psykiatreiksi ammatin alhaisen arvostuksen ja imagon vuoksi.

⁵ Puheenjohtajiston päätös 25. syyskuuta 2007 Göteborgissa

- Pohjoismainen ”nollavisio” Ruotsin kansallisen psykiatrian koordinoijan ehdotuksen mukaisesti; kukaan psyykkisesti vajaakuntoinen ei saa vahingoittaa itseään tai muita siitä syystä, että hoitolaitos on kääntänyt hänet pois tai menettänyt yhteyden häneen.
- Strategia tulee esitellä viimeistään 31. joulukuuta 2008.

Esitys 6/2007⁶   *Naisiin ja lapsiin kohdistuva lähisubdeväkiältä*
(A 1415/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, *että* Euroopan neuvoston ”Stop domestic violence against women” -kampanjaan (2006–2008) liittyen järjestetään aiheesta pohjoismainen konferenssi.

- Konferenssin lähtökohtana tulee olla kansallisten toimien esittely ja niitä koskeva kokemustenvaihto, jossa otetaan huomioon juridiset ja poliittiset vaikutuskeinot, uhrien tukeminen ja suojeleminen, tiedonkeruu ja asenteiden muokkaus, jossa miehet ovat aktiivisesti mukana.
- Pohjoismaiden ministerineuvoston tulee laatia asiantuntijoiden välisen kokemustenvaihdon ja lähisuhdeväkivallan torjumiseen liittyvien tärkeimpien yhteistyöalueiden määrittelyn pohjalta alan konkreettisiin aloitteisiin painottuva pohjoismainen ohjelma.

Pohjoismaiden neuvoston 59. istunnossa hyväksytyt suositukset

Suositus 7/2007   *Pohjoismaiset ja kansainväliset ilmastoaloitteet*
(A 1410/miljö)

että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

1) *että* ne yhdessä pyrkivät luomaan kunnianhimoisen ja aktiivisen pohjoismaisen ilmastopoliittisen profiilin kansainvälisillä foorumeilla, joilla tulevien vuosien kansainvälisistä ilmastopöytäkirjoista päätetään, vrt. A 1421/presidiet.

2) *että* ne tehostavat kasvihuonekaasupäästöjen välttämätöntä vähentämistä koskevaa pohjoismaista yhteistyötä muun muassa kokemustenvaihdolla, kustannustehokkaiden menettelytapojen kehittämisellä, tutkimusyhteistyöllä, valistuskampanjoilla jne.

3) *että* ne tukevat pohjoismaista yhteistyötä yhteiskunnan sopeuttamiseksi käynnissä oleviin ja tuleviin ilmastomuutoksiin Pohjoismaissa. Tämä kattaa tutkimuksen ja fyysisen suunnittelun työkalujen lisäksi käytännön esimerkkien välittämisen kunnista ja alueilta, joiden sopeutustoimet ovat olleet menestyksekkäitä.

4) *että* ne – osallistumalla aktiivisesti kansainvälisten järjestöjen työhön ja kansallista kehitysapua lisäämällä ja kohdentamalla – tukevat kehitystä, joka pysäyttää metsien häviämisen, edistää kestävää metsätaloutta ja auttaa maailman köyhimpiä ja eniten ilmastosta riippuvaisia maita kohtaamaan ilmastomuutokset ja valitsemaan ympäristöä säästäviä kehitsemällejä.

5) *että* ne toimivat määrätietoisesti kansainvälisissä järjestöissä edistääkseen ilmastokonflikteja käsittelevän maailmanlaajuisen foorumin perustamista ja edistääkseen maailmanlaajuisen valmiuksien luomista ilmastopakolaiskysymyksen ratkaisemiseksi.

⁶ Puheenjohtajiston päätös 25. syyskuuta 2007 Göteborgissa

Suositus 8/2007 *Energiatehokkuuden parantaminen ja kestävän energian käyttö julkisissa rakennuksissa (A 1414/miljö)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

1) *että* se käynnistää systemaattisen tiedonvaihdon pohjoismaisista aloitteista energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistämiseksi julkisissa rakennuksissa (muun muassa EU-direktiivin 2006/32/EY toteuttamisena).

2) *että* se laatii luettelon hyvistä poliittisista keinoista ja konkreettisista onnistuneista esimerkeistä, jotka koskevat energiatehokkuuden parantamista Pohjoismaiden julkisissa rakennuksissa, ja että se edistää uusiutuvan energian käyttöä niissä. Kyseinen luettelo jaetaan kaikille julkisille viranomaisille ja laitoksille Pohjoismaissa.

Suositus 9/2007 *Kestävä energia ja balttilais-pohjoismaisen sähköverkon vahvistaminen (A1419/miljö)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

1) *että* ne yhdessä ja erikseen edistävät uusiutuvien energiamuotojen kehittämistä ja käyttöä Itämeren alueella siten, että näitä energialähteitä vahvistetaan fossiilisiin ja ydinvoimaan perustuviin energialähteisiin verrattuna. Tavoitteeseen voidaan päästä muun muassa:

a. tavoitteellisilla alueellisilla toimilla toteutettaessa EU:n yhteistä uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen perustuvaa energiapolitiikkaa

b. vahvistamalla alueellista energiapoliittista yhteistyötä Itämeren alueella, mukaan lukien BASREC-yhteistyö, uusiutuvan energian käytön kehittämiseksi ja edistämiseksi sekä energiatehokkuuden parantamiseksi maissa

2) *että* ne yhdessä ja erikseen aktiivisesti edistävät Pohjoismaiden, Baltian ja Pohjois-Euroopan sähkönsiirtoverkkojen yhdistämistä huoltovarmuuden parantamiseksi ja useamman energialähteen monipuolisen käytön mahdollistamiseksi alueella.

Suositus 10/2007 *Pohjoismaainen panostus YK:n ilmastokokoukseen Kööpenhaminassa vuonna 2009 (A 1421/presidiet)*

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

1) *että* toteutetaan vuodesta 2008 lähtien koululaisille suunnattuja koulutusaloitteita ilmastonmuutoksesta ja YK:n ilmastohuippukokouksesta.

2) *että* ilmastotavoitteiden saavuttamisesta järjestetään laaja kansalaiskeskustelu, jossa keskitytään yksilön vastuuseen sekä ilmastonmuutoksen yhteiskunnallisiin seurauksiin niiden yhteisöjen ja henkilöiden osalta, joihin muutos vaikuttaa eniten

3) *että* järjestetään näyttelyjä ja esittelyjä uusiutuvasta energiasta ja ympäristöteknologiasta YK:n ilmastokokouksen yhteydessä.

4) *että* järjestetään pohjoismaisten eturivin energia-asiantuntijoiden kanssa pohjoismaisia pyöreän pöydän keskusteluja, jotka voisivat toimia pohjana Pohjoismaiden kunnianhimoisista energiavoitteista päätettäessä.

5) *että* käynnistetään hankkeita uusien energiaratkaisujen kehittämiseksi ja siten hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi sekä pohjoismaisten ja maailmanlaajuisten tutkimusympäristöjen yhteistyön kehittämiseksi.

6) *että* Pohjoismaiden ministerineuvoston vuosien 2008 ja 2009 budjeteissa osoitetaan tarvittavat varat YK:n vuoden 2009 ilmastokokoukseen liittyvään suunnitteluun.

**Suositus 11/2007 MR-U:n koulutus- ja tutkimusalan strategia 2008–2010
(B 249/kultur)**

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se toteuttaa ministerineuvoston ehdotuksen, jonka aiheena on Pohjoismaat – johtava, dynaaminen tieto- ja osaamisalue. MR-U:n koulutus- ja tutkimusalan strategia 2008–2010 ottaen huomioon ehdotusta koskevassa mietinnössä esitetyt näkökohdat.

**Suositus 12/2007 Pohjoismaisen tutkimusyhteistyön lisääminen
(A 1413/kultur)**

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se käynnistää vuoropuhelun kansallisten tutkimusneuvostojen kanssa pohjoismaisen tutkimusyhteistyön lisäämisen rakenteellisista esteistä ja niitä koskevista ratkaisuista osana pohjoismaisen tutkimus- ja innovaatioalan kehitystä.

Suositus 13/2007 Pohjoismainen yhteistyö pienillä käsityö- ja kulttuurialoilla (A 1425/kultur)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
että se käynnistää selvityksen pienten käsityöalojen tilanteesta Pohjoismaissa ja mahdollisuudesta aloittaa kyseisten alojen pohjoismainen opetus- ja koulutusyhteistyö.

**Suositus 14/2007 Terveydenhuoltohenkilöstön rekrytointi kehitysmaista
(A 1412/välfärd)**

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
1) *että* se tekee aloitteen kansainväliseksi sopimukseksi, joka säätelee terveydenhuoltohenkilöstön rekrytointia kehitysmaista.

2) *että* se tekee yhteistyötä terveydenhuoltohenkilöstön koulutuskapasiteetin lisäämiseksi kehitysmaissa.

3) *että* se tekee yhteistyötä, jotta kehitysmaiden terveydenhuoltohenkilöstö suurimmaksi osaksi saataisiin jäämään töihin omaan maahansa.

Suositus 15/2007 Ihmiskaupan torjuminen (A 1427/medborgar)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,
1) *että* se kertoo valiokunnalle ministerineuvostossa käynnissä olevasta selvityksestä löytää yhteistyömahdollisuuksia muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa, jotta saataisiin selvitettyä, miten ihmiskaupan uhreille myönnetyn oleskeluluvan pidentäminen vaikuttaa ihmiskaupan taustatoimintaan (vrt. suositus 25/2005).

2) *että* ulkoministerit antavat Pohjoismaiden neuvoston vuotuisissa istunnoissa selonteon (kirjallisen tai suullisen) aloitteista ja hankkeista, jotka kohdistuvat ihmiskaupan torjuntaan Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Vuotuiset selonteot sisältävät tilanneraportin ongelmien laajuudesta sekä luettelon siitä, mitä aloitteita ja hankkeita ministerineuvosto käynnistää ongelmien ratkaisemiseksi.

3) *että* Pohjoismaiden ministerineuvosto priorisoi ihmiskaupan inhimillisten seurausten käsittelyä – esimerkiksi käyttämällä puheenjohtajamaan budjettierää ihmiskaupan uhreille tarkoitettujen turvatalojen (*safehouses*) taloudelliseksi tukemiseksi tai osaamisen kehittämiseksi Pohjoismaissa, Luoteis-Venäjällä ja Baltiassa.

Suositus 16/2007 Uusi pohjoismainen ruoka – elintarviketeollisuuden kauppaja- ja rajaesteet (A 1408/näring)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

1) *että* se käynnistää Uusi pohjoismainen ruoka -hankkeen puiteissa kartoituksen Pohjoismaiden välisistä elintarviketeollisuuden kauppaja- ja rajaesteistä.

2) *että* se tekee toimenpide-ehdotuksia kartoituksessa tunnistettavien esteiden poistamiseksi.

3) *että* se kohdistaa varoja tähän työhön Uusi pohjoismainen ruoka -hankkeen puiteissa.

Suositus 17/2007 Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2008 budjetti (B 248/presidiet)

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

1) *että* se korottaa kohdan 2-2404-2 Nordjobb määrärahaa 300 000 Tanskan kruunua.

2) *että* se alentaa kohdan 2-4110-1 määrärahaa 100 000 Tanskan kruunua.

3) *että* se alentaa kohdan 5-1021-3 määrärahaa 100 000 Tanskan kruunua.

4) *että* se alentaa kohdan 5-1021-1 määrärahaa 100 000 Tanskan kruunua.

Erityisiä lausuntoja

Budjetointi

Budjettiryhmän mielestä budjetissa käytettävien erien moninaisuus on hämmäntävää ja vaikeuttaa huomattavasti budjettityötä. On tärkeää, että pohjoismainen budjetti on selkeä ja että poliittisia priorisointeja on helppo lukea budjetista. Pohjoismaiden neuvosto toivoo, että budjetin uudistaminen auttaa tässä. Pääsihteerin vuoden 2008 budjettiehdotuksessa käytetään edelleen useita eri budjettieräiä eri tarkoituksiin. Pohjoismaiden neuvosto toivoo kaikkia budjettivaroja käytettävän niin, että rahojen käyttötarkoitus käy selvästi ilmi.

Hankkeet

Pohjoismaiden neuvosto toivoo Pohjoismaiden ministerineuvoston monien aktiivisten hankkeiden tiukempaa projektiohjausta sekä selkeästi muotoiltuja tavoitteita ja menestyksen kriteereitä. Eri työryhmien toimintaa tulee myös koordinoida paremmin, jotta vältetään päällekkäistä työtä ja jotta työryhmien tuloksia voidaan hyödyntää. Loppuun viedyistä hankkeista tulee lisäksi toimittaa Pohjoismaiden neuvostolle raportti, josta käy ilmi, saavutettiinko projektin tavoite. Lisäksi käynnissä olevista hankkeista toivotaan annettavan tilannekatsauksia Pohjoismaiden neuvostolle.

Globalisaatioaloite

Globalisaatio on yksi pohjoismaisen yhteistyön keskeisistä työalueista vuonna 2008. Pääministerien kesäkokouksessa kesäkuussa päätettiin osoittaa 60 miljoonaa Tanskan kruunua globalisaatiotyöhön. Vuoden 2008 budjettia koskevassa ministerineuvoston ehdotuksessa määritellään näiden 60 miljoonan Tanskan kruunun rahoitus. Pohjoismaiden neuvosto tukee pääministerien päätöstä osoittaa globalisaatiotyöhön 60 miljoonaa Tanskan kruunua, ja se tukee myös ministerineuvoston ehdotusta rahoitusmalliksi. Pohjoismaiden neuvoston mukaan on kuitenkin tärkeää ajatella pidemmällä aikavälillä, lähinnä vuoden 2009 ja sitä seuraavien vuosien budjettia. Vuonna 2008 likviditeettiä alennetaan globalisaatiotyön osan rahoittamiseksi, mistä jää 35 miljoonan Tanskan kruunun vaje vuoden 2009 rahoitukseen. Pohjoismaiden neuvoston mukaan järkevä suhtautuminen on keskeistä, jotta Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2009 budjetin laatimisesta ei muodostu ylivoimaista tehtävää.

Ilmastohuippukokous 2009

Kööpenhaminassa 2009 järjestettävä maailmanlaajuinen ilmastohuippukokous edellyttää varoja, jotta yhteisiä pohjoismaisia hankkeita ja panostuksia voidaan toteuttaa. Tämä koskee kolmea erityyppistä toimintaa: energia- ja ympäristöpoliittista koordinoitua, opetus- ja sivistystoimintaa sekä näyttelyihin ja tilaisuuksiin keskittyvää toimintaa. Tähän tarkoitukseen on välttämätöntä osoittaa varoja jo vuonna 2008. Etenkin opetussektoriin kohdistuvat panostukset edellyttävät varhaista suunnittelua. Ilmastokokoukseen liittyvien panostusten rahoituksen kattavat osaksi globalisaatiotyön panostukset, mutta on välttämätöntä varata tarpeellisia varoja budjetista tähän tarkoitukseen.

Budjettikeskustelu

Pohjoismaiden neuvosto on aiemmin ilmoittanut toivovansa, että eri alojen ministerineuvostot otetaan mukaan budjettiprosessiin ja että eri sektorien budjeteista keskustellaan myös asiaan kuuluvien ministerineuvostojen ja Pohjoismaiden neuvoston valiokuntien kesken. Tämä on tärkeää, jotta budjetti saadaan kytkettyä laajemmin.

Eriävä mielipide

Pohjoismaiden neuvoston vähemmistö (konservatiivinen ryhmä) toivoo budjettihyökkäykseen 3 prosentin eli noin 25 758 000 Tanskan kruunun leikkausta.

Lausunto

- 1 Lausunto Pohjoismaiden ministerineuvoston aloitteesta itsehallintoalueiden osallistumisen vahvistamiseksi virallisessa pohjoismaisessa yhteistyössä (Asiakirja 23)

Päätökset olla ryhtymättä toimenpiteisiin

- 1 Jäsen ehdotus Grönlannin lapsista ja nuorista (A 1290/välfärd)⁷
- 2 Jäsen ehdotus turvevarojen merkityksestä Pohjoismaiden sähkövarantoon (A 1406/miljö)⁸
- 3 Jäsen ehdotus Scandinavian Star -onnettomuuden puolueettomasta tutkinnasta (A 1402/medborgar)
- 4 Jäsen ehdotus Färssaarten Tanskasta riippumatonta jäsenyyttä Pohjoismaiden neuvostossa, Pohjoismaiden ministerineuvostossa sekä kaikissa pohjoismaisissa yleissopimuksissa koskevan yksimielisen hakemuksen käsiteltäväksi ottamisesta, sekä komitean perustamisesta tämän hakemuksen käsittelyä varten (A 1378/presidiet)
- 5 Jäsen ehdotus pohjoismaisesta globaalin vastuun merkistä (A 1401/medborgar)
- 6 Valiokuntaehdotus toimien keskittämisestä rajaesteiden poistamiseen ja vähentämiseen (A 1420/velferd)
- 7 Jäsen ehdotus Bornholmin ja Kööpenhaminan välisestä Skånen kautta kulkevas-ta siviililiikenteen kauttakulkuväylästä (A 1417/næring)

Esitykset ja suositukset kronologisessa numerjärjestyksessä

A 1290/välfärd	Jäsen ehdotus Grönlannin lapsista ja nuorista	Ei toimenpiteitä.
A 1379/miljö	Jäsen ehdotus toimenpiteistä Itämeren radio-aktiivisen saastumisen torjumiseksi	Esitykset 1 ja 2
A 1401/medborgar	Jäsen ehdotus pohjoismaisesta globaalin vastuun merkistä	Ei toimenpiteitä.
A 1402/medborgar	Jäsen ehdotus Scandinavian Star -onnettomuuden puolueettomasta tutkinnasta	Ei toimenpiteitä.
A 1405/miljö	Jäsen ehdotus kokonaisvaltaisesta näkemyksestä Itämeren hallinnointiin	Esitys 4
A 1406/miljö	Jäsen ehdotus turvevarojen merkityksestä Pohjoismaiden sähkövarantoon	Ei toimenpiteitä.
A 1407/presidiet	Puheenjohtajiston ehdotus pohjoismaisesta rajaesteasioiden koordinaattorista	Esitys 3
A 1408/næring	Jäsen ehdotus uudesta pohjoismaisesta ruuasta	Suositus 16/2007
A 1409/välfärd	Valiokuntaehdotus psykiatrisesta hoidosta Pohjoismaissa	Esitys 5/2007
A 1410/miljö	Jäsen ehdotus Pohjoismaiden aikomuksista seurata Sternin raportin suosituksia	Suositus 7/2007
A 1412/välfärd	Jäsen ehdotus pohjoismaisesta aloitteesta kansainväliseksi sopimukseksi, joka koskee terveydenhuoltohenkilöstön rekrytoimista kehityksistä	Suositus 14/2007
A 1413/kultur	Jäsen ehdotus pohjoismaisen tutkimusyhteistyön lisäämistä haittaavien rakenteellisten esteiden poistamisesta	Suositus 12/2007
A 1414/miljö	Jäsen ehdotus yhteisistä pohjoismaisista aloitteista julkisen sektorin energiankäytöstä annetun Euroopan unionin direktiivin 2006/32/EY täytäntöönpanemiseksi	Suositus 8/2007

⁷ Puheenjohtajiston päätös 30. tammikuuta 2007 Helsingissä

⁸ Puheenjohtajiston päätös 30. lokakuuta 2007 Oslossa

A 1415/ medborgar	Valiokuntaehdotus naisiin ja lapsiin kohdistuvasta lähisuhdeväkivallasta	Esitys 6/2007
A 1417/n ^{3/4} ring	Jäsenehdotus Bornholmin ja Kööpenhaminan välisestä SkCEnen kautta kulkevasta siviili liikenteen kauttakulkuväylästä	Ei toimenpiteitä.
A 1419/miljö	Jäsenehdotus kestävästä energiapolitiikasta ilman ydinvoimaa	Suositus 9/2007
A 1420/velferd	Valiokuntaehdotus toimien keskittämisestä rajaesteiden poistamiseen ja vähentämiseen	Ei toimenpiteitä.
A 1421/presidiet	Puheenjohtajiston ehdotus pohjoismaisesta panostuksesta YK:n ilmastokokoukseen Kööpenhaminassa vuonna 2009	Suositus 10/2007
A 1425/kultur	Valiokuntaehdotus pohjoismaisesta yhteistyöstä pienillä käsityö- ja kulttuurialoilla	Suositus 13/2007
A 1427/ medborgar	Valiokuntaehdotus ihmiskaupan torjumisesta	Suositus 15/2007
B 248/presidiet	Ministerineuvoston ehdotus vuoden 2008 budjetiksi	Suositus 17/2007
B 249/kultur	Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaat – johtava, dynaaminen tieto- ja osaamisalue. MR-U:n koulutus- ja tutkimusalan strategia vuoksiksi 2008–2010	Suositus 11/2007

Istunnon ohjelma

Pohjoismaiden neuvoston 59. istunto 29. lokakuuta – 1. marraskuuta 2007 Suurkäräjätalo, Norja

<i>Klo</i>	<i>Maanantai 29. lokakuuta</i>
<i>Iltapäivä</i>	<i>Ilmoittautuminen</i>
12.00–14.00	Tiedotustilaisuus diplomaattikunnalle, Gamle Logen, Strangersalen, 1. kerros
14.00–15.00	Lehdistötilaisuus, Gamle Logen, Strangersalen, 1. kerros
15.00–18.00	Puolueyhymien/ryhmien hallitusten kokoukset
18.00–19.30	Vaalikomitea, K-210
18.00–19.00	Puheenjohtajiston kokous PANWR:n kanssa, K-212
18.00–19.00	Puheenjohtajiston kokous Länsi-Pohjolan neuvoston kanssa, K-248
19.00	Pohjoismaiden Oslon-suurlähetystöjen vastaanotot

<i>Klo</i>	<i>Tiistai 30. lokakuuta</i>
08.00–09.55	Puolueyhymien kokoukset
10.00–11.15	Puheenjohtajiston kokous, N-303
10.00–12.00	Valiokuntakokoukset
	– 10.00–12.00 Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta, K-212
	– 10.00–12.00 Hyvinvointivaliokunta, K-422
	– 10.00–12.00 Kansalais- ja kuluttajavaliokunta, K-248
	– 10.00–12.00 Elinkeinovaliokunta, K-210
	– 10.00–12.00 Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunta, K-520
11.30–12.30	Puheenjohtajiston kokous Pohjoismaiden pääministerien kanssa, N-202
12.00–14.00	<i>Lounastauko, mahdollisuus kokousten pitämiseen</i>
12.30–14.15	<i>Ilmasto-, ympäristö- ja energiaseminaari. Järjestäjänä NodForsk, NICE, NIB ja Pohjoismainen energiatutkimus, N-116 Auditorio</i>
13.00–14.30	<i>Kuninkaan lounas kutsuvieraille</i>
15.00	<i>Istunnon avajaiset</i>
15.15–18.30	Pohjoismainen huippukokous Pohjoismaiden pääministerien ja suurimpien oppositiopuolueiden puheenjohtajien kanssa <i>Pohjoismaiden vastauksista ilmastonmuutoksiin</i>
18.30–19.00	Pääministerin selonteko Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2008 Ruotsin-puheenjohtajakauden ohjelmasta
19.00–20.00	<i>Presidentin ja valtuuskuntien puheenjohtajien kokous Pohjoismaiden kansallisten parlamenttien puhemiesten kanssa, Statsråds-salen</i>
<i>noin 20.00</i>	<i>Puolueyhymien illalliset</i> <i>Sihteeristön illallinen</i>

<i>Klo</i>	<i>Keskiviikko 31. lokakuuta</i>
<i>08.00–09.00</i>	<i>Valtuuskuntien kokoukset</i>
<i>09.00–12.00</i>	<i>Täysistunto - jatkuu</i> Yleiskeskustelu Ilmastonmuutokset
<i>12.00–14.00</i>	<i>Tauko, mahdollisuus kokousten pitämiseen</i> – <i>Puheenjohtajiston kokous Pohjoismaiden ulkoministerien kanssa, Hotell Continental</i> – <i>Lounas kansainvälisten vieraiden ja palkinnonsaajien kanssa, Café Engebret</i> – <i>Kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan kokous kulttuuriministerien kanssa, Hotell Bristol</i> – <i>Ympäristö- ja luonnonvaravaliokunnan kokous ympäristöministerien kanssa, N-202</i> – <i>Hyvinvointivaliokunnan seminaari: Yhtäläiset mahdollisuudet kaikille, K-210</i>
<i>14.00–17.00</i>	<i>Täysistunto jatkuu</i> Ulkoministerien selonteko Puolustusministerien selonteko Yhteistyöministerien kyselytunti PN:n ja PMN:n asioiden käsittely
<i>18.30–19.50</i> <i>20.00</i>	<i>Pohjoismaiden neuvoston palkintojen jako – Gamle Logen</i> <i>Norjan hallituksen vastaanotto – Akershus slot</i>
<i>Klo</i>	<i>Torstai 1. marraskuuta</i>
<i>08.00–09.00</i>	<i>Puheenjohtajiston kokous Venäjän liittoneuvoston ja Venäjän valtionduuman edustajien kanssa, N-303</i>
<i>08.00–09.00</i>	<i>Puheenjohtajiston kokous Baltian yleiskokouksen ja Benelux-maiden parlamentaarisen yleiskokouksen (BICC) kanssa, N-202</i>
<i>09.00–14.00</i>	<i>Täysistunto jatkuu</i> PN:n ja PMN:n asioiden käsittely Suositusten, esitysten ja sisäisten päätösten poistaminen Vaalit Pohjoismaiden neuvoston uuden presidentin puhe
<i>Noin 14.00</i>	<i>Istunnon päättäminen</i>

Istunnon päiväjärjestys

Pohjoismaiden neuvoston 59. istunto Oslossa 30.10.–1.11.2007

Tiistai 30. lokakuuta 2007

Klo 15.00–18.30 1

- 1 *Istunnon avajaiset*
- 2 *Läsnäololistan hyväksyminen*
- 3 *Päiväjärjestyksen hyväksyminen*
- 4 *Istunnon kulkua koskevat säännöt ja tietoa äänestyskäytännöstä*
Pohjoismaiden neuvoston 59. istunnon kulkua koskevat säännöt (Asiakirja 2)
- 5 *Pohjoismainen huippukokous*
Pääministerien ja suurimpien oppositiopuolueiden puheenjohtajien teemakeskustelu Pohjoismaiden vastauksesta ilmastonmuutokseen (Asiakirja 8)

Klo 18.30–19.00

- 6 *Yleiskeskustelu*
Pääministerien Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2008 puheenjohtajakauden ohjelman esittely (Asiakirja 4)

Keskiviikko 31. lokakuuta 2007

Klo 09.00–11.00

- 6 *Yleiskeskustelu (jatkuu)*
Yhteistyöministerien selonteko (Asiakirja 7)

Klo 11.00–12.00

- 7 *Ilmastonmuutokset*
Selonteko Pohjoismaisista aloitteista Kööpenhaminassa vuonna 2009 järjestettävää ilmastohuippukokousta varten. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 16)
Jäsen ehdotus Pohjoismaiden aikomuksista seurata Sternin raportin suosituksia (A 1410/miljö)
Jäsen ehdotus yhteisistä pohjoismaisista aloitteista julkisen sektorin energiankäytöstä annetun Euroopan unionin direktiivin 2006/32/EY täytäntöönpanemiseksi (A 1414/miljö)
Jäsen ehdotus kestävästä energiapolitiikasta ilman ydinvoimaa (A 1419/miljö)

Puheenjohtajiston ehdotus pohjoismaisesta panostuksesta YK:n Kööpenhaminan ilmastokonferenssiin 2009 (A 1421/presidiet)

Klo 12.00–14.00 Lounastauko

Klo 14.00–15.00

- 8 *Ulkoministerien selonteko*
Puolustusministerien selonteko
Ulkoministerien selonteko (Asiakirja 5)
Puolustusministerien selonteko (Asiakirja 6)
The Nordic Region in an International Perspective. Nordic co-operation in a European Framework 2006. Pohjoismaiden ministerineuvoston raportti (Asiakirja 10)

Klo 15.00–16.00

- 9 *Pohjoismaisten yhteistyöministerien kyselytunti*

Klo 16.00–17.00

- 10 *Hyvinvointi Pohjolassa*
Selonteko uudesta sosiaalija terveystieteiden alan laitosrakenteesta (Asiakirja 22)
Tasaarvon valtavirtaistaminen pohjoismaisessa yhteistyössä. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 11)
Alkoholipoliittinen yhteistyö Pohjoismaissa. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 12)
Selonteko Pohjoismaiden neuvostolle kuluttajapoliittisesta toimitaohjelmasta. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 13)
Kuluttajaalan yhteistyöohjelma 2005–2010 (Esitys 7/2004)
Jäsen ehdotus Scandinavian Star -onnettomuuden puolueettomasta tutkinnasta (A 1402/medborgar)
Raportti ja konferenssi yhteiskuntaturvallisuudesta (Esitys 5/2006)
Kulttuurista monimuotoisuutta käsittelevä ja rinnakkaineloa edistävä ohjausryhmä (Esitys 14/2006)

Torstai 1. marraskuuta 2007

Klo 09.00–13.00

- 11 *Tutkimus ja koulutus*
Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaat – johtava, dynaaminen tietoja osaamisalue. MRU:n koulutusja tutkimusalan strategia 2008–2010 (B 249/kultur)
Selonteko Nordpluskehysohjelmasta vuosille 2008–2011. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 19)
Jäsen ehdotus pohjoismaisen tutkimusyhteistyön lisäämistä haittaavien rakenteellisten esteiden poistamisesta (A 1413/kultur)
Valiokuntaehdotus pohjoismaisesta yhteistyöstä suppeilla käsityö- ja kulttuurialoilla (A 1425/kultur)
Selonteko eSciencestrategiasta. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 17)

Selonteko Pohjoismaisen geenivarakeskuksen perustamisesta. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 20)

12 *Itsehallintoalueiden status virallisessa pohjoismaisessa yhteistyössä*
Selonteko aloitteista, joilla voidaan lisätä itsehallintoalueiden osallistumista pohjoismaiseen yhteistyöhön. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 14)

Lausunto Pohjoismaiden ministerineuvoston aloitteesta itsehallintoalueiden osallistumisen vahvistamiseksi virallisessa pohjoismaisessa yhteistyössä (Asiakirja 23)

Jäsen ehdotus Färsaarten Tanskasta riippumatonta jäsenyyttä Pohjoismaiden neuvostossa, Pohjoismaiden ministerineuvostossa sekä kaikissa pohjoismaisissa yleissopimuksissa koskevan yksimielisen hakemuksen käsiteltäväksi ottamisesta, sekä komitean perustamisesta käsittelemään tätä hakemusta (A 1378/presidiet)

13 *Globalisaatio*

Selonteko globalisaatiotyön seurantaaloitteesta (Asiakirja 15)

Selonteko EU:n meripolitiikasta ja Pohjolasta. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 21)

Jäsen ehdotus pohjoismaisesta globaalista vastuusta merkistä (A 1401/medborgar)

Jäsen ehdotus pohjoismaisesta aloitteesta kansainväliseksi sopimukseksi, joka koskee terveydenhuoltohenkilöstön rekrytoimista kehitysmaista (A 1412/välfärd)

Valiokuntaehdotus ihmiskaupan vastaisten toimien jatkamisesta (A 1427/medborgar)

Pohjoismainen ilmastonmuutoksia ja niiden vaikutuksia arktisilla alueilla käsittelevä tutkimusyhteistyö – tietoja koordinoitavuuden kartoitus. Pohjoismaiden ministerineuvoston selonteko (Asiakirja 18)

14 *Rajaesteet Pohjoismaissa*

Yhteistyöministerien pohjoismaista rajaesteyttä koskeva selonteko 2007 (Asiakirja 9)

Pohjoismainen rajaesteasioiden koordinaattori (Esitys 3/2007)

Jäsen ehdotus uudesta pohjoismaisesta ruoasta (A 1408/näring)

Valiokuntaehdotus toimien keskittämistä rajaesteiden poistamiseen ja vähentämiseen (A 1420/välfärd)

Klo 13.00–14.00

15 *Pohjoismaisen yhteistyön suunnitelmat vuodeksi 2008*

Pohjoismaiden neuvoston vuosikertomus 2006 (Asiakirja 1)

Pohjoismaiden neuvoston työohjelma 2008 (Asiakirja 3)

Ministerineuvoston ehdotus Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2008 budjetiksi (B 248/presidiet)

Pohjoismainen yhteistyö 2006 – Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintakertomus (C 1)

Ehdotus Pohjoismaiden neuvoston toimintasuunnitelmaksi ja budjetiksi vuodelle 2008 (C 2)

Tilintarkastuskertomus Pohjoismaiden neuvostolle ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle Pohjoismaiden ministerineuvoston tilikauden 2006 toiminnasta (C 3/kk)

Pohjoismaiden neuvoston tilintarkastuskertomus Pohjoismaiden neuvostolle vuoden 2006 tileistä (C 4/kk)
Tilintarkastuskertomus Pohjoismaiden neuvostolle ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle Pohjoismaisen kulttuurirahaston tilikauden 2006 toiminnasta (C 5/kk)

- 16 *Suosittelujen, esitysten ja sisäisten päätösten poistaminen ja voimassa pitäminen*
- 17 *Vaalit*
Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston vaali
Pohjoismaiden neuvoston presidentin vaali
Pohjoismaiden neuvoston varapresidentin vaali
Pohjoismaiden neuvoston valiokuntien ja tarkastuskomitean jäsen-
ten vaali
Pohjoismaiden neuvoston valiokuntien ja tarkastuskomitean pu-
heenjohtajien ja varapuheenjohtajien vaali
Pohjoismaiden neuvoston vaalikomitean vaali

Pohjoismaiden investointipankin tarkastuskomitean vaali
- 18 *Pohjoismaiden neuvoston uuden presidentin puhe*
- 19 *Seuraavan istunnon ajan ja paikan vahvistaminen*
- 20 *Istunnon päättäminen*

